O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi gazetasi

Ishonch

Insonga naf keltirish — oliy baxt!

http://www.ishonch-doverie.uz

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

2012-yil 17-mart № 34-35 (3072) shanba

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

Р.Ж.Усмоновни Тошкент шаҳар ҳокими лавозимига тайинлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 93-моддаси 15-банди ва 102-моддаси ҳамда халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг қарорига мувофиқ:

Раҳмонбек Жаҳонгирович Усмонов Тошкент шаҳар ҳокими лавозимига тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2012 йил 16 март

Тараддуд

Навоий вилоятининг Кармана туманида Наврўз байрамини муносиб кутиб олишга қизғин ҳозирлик кўрилаётир. Барча жойларда кўча ва маҳаллалар, майдон ва қабристонлар тартибга келтирилиб, кўкаламзорлаштириш ва ободончилик ишлари олиб борилмоқда.

Туман ҳокимлигининг ободонлаштириш бошқармаси томонидан баҳорда 500 минг тупдан ортиқ петунья, шафран, катарантус, шалвия каби гул ниҳоллари, 4 минг донадан зиёд манзарали ва мевали дарахт кўчатлари экиш режалаштирилган. Ҳозиргача 2 минг тупдан ортиқ манзарали ва мевали дарахт кўчатлари ўтқазилди.

Туманда еттита қишлоқ фуқаролар йиғини ва қирққа яқин маҳалла мавжуд. Наврўзолди тозалик ва ободонлаштириш ишларида маҳаллалар аҳли фаол иштирок этмоқда. Айни пайтда 720 минг туп мевали, 312 минг туп манзарали дарахт кўчати ва 143 минг туп ток экиш ишлари қизғин давом этмоқда.

(ЎзА)

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар кенгашининг навбатдан ташқари сессияси

Шу йил 16 март куни Халқ депутатлари Тошкент шаҳар кенгашининг навбатдан ташқари сессияси бўлиб ўтди. Сессияда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Сизларга яхши маълумки, кейинги вақтда Тошкент шаҳар ҳокимиятида раҳбарият янгиланди, янги раҳбар иш бошлади, ҳокимнинг биринчи муовини, бир қатор туманларнинг ҳокимлари ўзгарди, шаҳар кенгаши депутатлари таркибида ҳам ўзгаришлар бўлди, деди Президентимиз Ислом Каримов.

Албатта, бундай ўзгаришларни шиддат билан ривожланаётган замоннинг ўзи, айни вақтда халқимизнинг ошиб бораётган талабларини, керак бўлса, эҳтиёжларини таъминлаш зарурати тақозо этмоқда.

Ана шундай ўзгаришлар таъсирини ким қаерда бўлмасин, қандай лавозим ёки вазифада ишламасин — ишчи ёки хизматчи бўладими, қурувчи ёки муҳандис, тадбиркор ёки ўқитувчи бўладими — ҳар бир юртдошимиз бугун ўз мисолида сезиши, англаши табиий. Чиндан ҳам, вақт, замон ўзгариши билан ҳаёт янги-янги талабларни илгари сурмоқда. Ана шу талабларга мос ҳолда, ҳар қайси одамнинг онгу тафаккури, ишга, ҳаётга муносабати ҳам ўзгариб бориши зарур. Акс ҳолда, унинг ўзи ҳам, у мансуб бўлган жамоа, охир-оқибатда эса халқ ва мамлакат ҳам қолоқликка юз тутиши, жаҳон тараққиётидан четда қолиши муқаррар.

Айниқса, замоннинг юриши, ўзгариши билан аввало раҳбарлар, етакчилар ўзгариши керак. Биз XXI аср — интеллектуал тараққиёт асри, деб кўп гапирамиз. Модомики, шундай экан, бугунги кунда раҳбар нафақат аниқ бир касб-ҳунарнинг эгаси, аввало ўзининг фаолияти ва инсонийлиги билан халқнинг ишончига муносиб бўлиши, юксак интеллектуал тафаккур соҳиби, узоқни кўра оладиган, доимо янгиликка интилиб, замон билан ҳамқадам бўлиб яшайдиган, қатъиятли шахс бўлиши лозим.

Шу маънода, буюк Соҳибқирон Амир Темур бобомизнинг «Азми қатъий, тадбиркор ва ҳушёр бир одам минг-минглаб тадбирсиз, лоқайд кишидан афзалдир» деган сўзлари менга худдики айнан бугунги кунимиз учун айтилгандек туюлади, деб таъкидлади Юртбошимиз.

Тошкент шаҳри — мустақил давлатимизнинг пойтахти, таъбир жоиз бўлса, Ўзбекистонимизнинг юраги, Ўзбекистонимизнинг юзидир. Барчамиз Тошкентнинг бошқалар учун доимо намуна бўлишини истаймиз ва бундай юксак мақсадни ўз олдимизга вазифа қилиб қўйганмиз, деб ўз фикрини давом эттирди давлатимиз раҳбари.

Айни шунинг учун Тошкент шаҳрини бошқарадиган, унинг ўта мураккаб, ҳеч қайси ҳудуд билан қиёслаб бўлмайдиган хўжалигини тебратадиган, бу ерда яшайдиган миллион-миллион одамларнинг, катта бўладими, кичик бўладими, эҳтиёжларини қондиришга масъул бўлган шахсга нисбатан талаб ҳам албатта бошқача бўлиши ўз-ўзидан равшан.

Айтиш жоизки, Тошкент мустақиллик йилларида мислсиз даражада ўзгариб, янгиланиб, олдин тасаввур қилиш ҳам қийин бўлган марраларни эгаллаб бормоқда. Энг замонавий технологиялар билан жиҳозланган корхоналар, гўзал бино ва иншоотлар, турар-жойлар, янги-янги олий ўқув юртлари, таълим ва шифо масканлари, магистрал кўча ва проспектлар, муҳташам кўприклар, боғ ва хиёбонлар барпо этилмоқда. Тошкентнинг салоҳияти тобора ортиб, унинг чеҳраси, қиёфаси тубдан ўзгариб бормоқда.

Бир сўз билан айтганда, азим пойтахтимизнинг нафақат Ўзбекистон, балки бутун Шарқ минтақасидаги обод ва гўзал шаҳарга айланиб, ўзгаларнинг ҳавасини, халқимизнинг ғурур-ифтихори ва севгисини уйғотиб, жадал ривожланиб бораётгани барчамизни қувонтиради.

Бугунги кунда Тошкентимиз, айтиш мумкинки, ўзининг илму фан, таълим-тарбия, соғлиқни сақлаш, маданият ва санъат соҳасидаги улкан имкониятлари, қолаверса, чиройи ва бетакрорлиги билан жаҳон жамоатчилиги эътиборини ўзига тортиб келаётганига, турли халқаро учрашув ва саммитлар, форум ва анжуманлар ўтказиладиган йирик марказга айланиб бораётганига ҳаммамиз гувоҳ бўлмоқдамиз. Хусусан, 2010 йили пойтахтимизда бўлиб ўтган Осиё тараққиёт банки бошқарувчилар кенгашининг мажлиси, 2011 йилда тиббиёт соҳасининг долзарб масалалари бўйича Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти иштирокида ўтказилган симпозиум ҳамда 2012 йил феврал ойида таълим ва тараққиёт мавзусига бағишланган нуфузли халқаро конференция бу фикрнинг яққол далилидир.

Пойтахтимиз аҳлининг фидокорона меҳнати билан ҳаётнинг турли соҳа ва тармоқларида қўлга киритилаётган ютуқ ва марралар мамлакатимизнинг умумий ривожланиш суръатларини оширишда муносиб ҳисса бўлиб қўшилаётганини ҳаммамиз яхши биламиз ва юксак қадрлаймиз. Бугунги кунда мамлакатимиз ялпи ички маҳсулотининг 14 фоиздан ортиғи, саноат маҳсулоти ҳамда ўзлаштирилган жами инвестицияларнинг 20 фоизи айнан Тошкент шаҳрининг улушига тўғри келаётгани унинг катта иқтисодий имкониятларга эга эканидан далолат беради, деди Ислом Каримов.

Сўнгги уч йилда ялпи ҳудудий маҳсулот ҳажми 1,4 баробар, саноат маҳсулотлари ҳажми 1,4 баробардан зиёд, ўзлаштирилган инвестициялар ҳажми 1,5 баробар ўсгани шаҳар иқтисодиёти барқарор суръатлар билан ривожланиб бораётганини кўрсатади.

Тошкент шаҳри доимо ўзининг улкан ишлаб чиқариш салоҳияти, юксак малакали муҳандис-техник ходимлари, олим ва мутахассислари, ички ва ташқи бозоримизда харидоргир маҳсулотлари билан наинки мамлакатимиз, балки бутун минтақа иқтисодиётида етакчи ўрин тутиб келади. Кейинги йилларда иқтисодиётимизни модернизация ва диверсификация қилиш бўйича амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотлар туфайли Тошкентнинг бу борадаги имкониятлари тобора ортиб бормоқда. Ҳозирги кунда бу ердаги корхоналарда уч мингдан зиёд турдаги маҳсулот ишлаб чиқарилаётгани бу фикрни тасдиқлайди.

Биргина маҳаллийлаштириш дастури доирасида шаҳардаги корхоналар томонидан 100 га яқин янги маҳсулот турлари ўзлаштирилди ва 4 триллион 300 миллиард сўмдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқарилди. 2011 йилда ишлаб чиқариш ҳажми ва маҳаллийлаштирилган маҳсулотлар экспорти 2009 йилга нисбатан 1,4 баробар ўсганини қайд этиш жоиз.

Ўтган уч йил давомида Тошкент шаҳрида 1 миллиард 500 миллион доллардан ортиқ тўғридан-тўғри хорижий инвестиция ва кредитлар ўзлаштирилди, 35 та инвестиция лойиҳаси бўйича ишлар якунига етказилди.

Тошкент кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг ҳам йирик марказига айланиб бормоқда. Бу соҳанинг ялпи ҳудудий маҳсулотдаги улуши 2010 йилдаги 49,9 фоиздан 2011 йилда 53,1 фоизга етгани алоҳида диққатга сазовор. Энг муҳими, айни шу соҳа ривожи ҳисобидан қарийб 60 мингта янги иш ўрни яратилди. Бу эса жами янги иш ўринларининг 72,8 фоизини ташкил этади.

Тошкент шаҳар иқтисодиётида муҳим рол ўйнайдиган хизмат кўрсатиш соҳасини оладиган бўлсак, охирги уч йилда пуллик хизматлар ҳажми 1,6 баробар ўсганини қайд этиш ўринлидир.

Мамлакатимизнинг энг йирик банклари, уларнинг шаҳар ва туман филиаллари фаолият юритаётган пойтахтимизда ишни замонавий асосда ташкил этишга катта эътибор қаратилаётгани туфайли бу соҳадаги хизмат сифати ва самарадорлиги ошиб бормоқда.

Шулар қаторида техник ва технологик жиҳатдан яхши жиҳозланган, биржа операцияларини реал вақт режимида амалга оширадиган Ўрта Осиёдаги энг йирик товар-хомашё биржаси, қимматли қоғозлар ҳамда валюта биржалари, суғурта, лизинг, аудиторлик компаниялари Тошкентнинг йирик молиявий марказ сифатидаги нуфузи ортиб бораётганидан далолат беради.

Транспорт инфратузилмасини яхшилаш, аҳоли ва транспорт воситаларининг ҳаракатланиши учун янада қулай имкониятлар яратиш мақсадида Кичик ҳалқа йўлида кўприк ва йўл ўтказгичлар, 6 ва 8 полосали магистрал йўллар қурилди ва фойдаланишга топширилди. Фақат 2011 йилнинг ўзида Амир Темур, Алишер Навоий, Беруний, Шаҳрисабз ва бошқа ўнлаб кўчаларда кенг кўламли таъмирлаш ва реконструкция ишлари амалга оширилди.

Биз учун устувор аҳамиятга эга бўлган ижтимоий соҳани янада ривожлантириш, аҳоли соғлиғини сақлаш, фан, таълим, маданият, санъат, спорт ва бошқа соҳалар бўйича ҳам Тошкент шаҳри етакчи ўрин эгаллаб келаётгани ҳақида ортиқча гапиришга ҳожат йўқ, деб ўйлайман, деди Президентимиз.

Таълим-тарбия соҳасини оладиган бўлсак, пойтахтимизда энг юксак жаҳон талабларига жавоб берадиган, жумладан, дунёдаги кўзга кўринган университетлар билан ҳамкорликда ташкил этилган, мустаҳкам моддий-техник базага эга бўлган олий ўқув юртлари — Вестминстер университети, Турин политехника университети, Сингапур менежментни ривожлантириш институти, Москва давлат университети, Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт университети, Губкин номидаги Россия нефт ва газ университетининг филиаллари фаолият кўрсатаётгани, шунингдек, Буюк Британиянинг машҳур Кембриж университети билан тузилган шартнома асосида Юксак технологиялар ўқув-тажриба маркази барпо этилганини алоҳида таъкидлаш лозим.

Шу билан бирга, бу борадаги бошқа ишларимиз — яъни, яратилган шароитига кўра олий ўқув юртларидан кам бўлмаган лицей ва коллежлар, мактаблар барпо этиш бўладими, уларни замонавий жиҳозлар ва ўқув воситалари билан таъминлаш, янги таълим стандартлари ва услубларини жорий этиш бўладими, бу билим масканларининг корхоналаримизни малакали кадрлар билан таъминлаш, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга қўшаётган ҳиссаси бўладими — буларнинг барчаси одамнинг ғурури ва ҳавасини тортадиган баркамол авлодни вояга етказишга хизмат қилаётганини кўриш, кузатиш қийин эмас.

Бутун дунёга машҳур «Женерал Моторс» компанияси билан биргаликда ташкил этилган, нафақат Ўзбекистонда, балки бутун Марказий Осиёда ягона бўлган, автомобил двигателлари ишлаб чиқарадиган қўшма корхонада яқинда ана шундай билимли ва малакали ёшлар билан учрашганимда мен бунга яна ва яна бир бор иқрор бўлдим. Илм-фаннинг сўнгги ютуқлари негизида яратилган, компютер дастурлари асосида бошқариладиган, энг нозик деталларни ишлаб чиқарадиган мураккаб технологияларни пухта ўзлаштириб олган фарзандларимизни кўриб, улар билан суҳбатлашиб, уларнинг ёниб турган кўзларига боқиб, худдики ўзимнинг болаларимнинг ютуғини кўргандек қувонганим ҳеч қачон хаёлимдан чиқмайди. Бундай ёшлар билан танишиб, уларнинг иш самарасини кўрган ҳар қандай одам Ўзбекистон бугун ҳақиқатан ҳам тараққиётнинг янги босқичига кўтарилаётганини беихтиёр ҳис қилади, деди Юртбошимиз ва қуйидаги фикрларни алоҳида таъкидлади.

(Давоми 2-бетда).

Эзгу ва олийжаноб мақсадлар йўлида

2012 йилнинг 15 март куни Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши Ўқув марказида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши томонидан ташкил этилган «Мустаҳкам оила йили» Давлат дастурини ҳаётга татбиқ этишда давлат ва нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳамкорлиги» мавзусидаги давра суҳбати бўлиб ўтди. Мазкур тадбирда давлат ва ҳокимият идоралари, фуқаролик жамияти институтлари, нодавлат нотижорат ташкилотлар вакиллари иштирок этдилар. Улар томонидан «Мустаҳкам оила йили» Давлат дастурини ҳаётга татбиқ этишда самарали ҳамкорликни йўлга қўйиш йўналишидаги вазифалар белгилаб олинди.

— Ватанимиз Мустақиллигининг илк кунлариданоқ мамлакатимизда оилага алоҳида эътибор қаратиш ва оила институтини ривожлантириш масалалари давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланди, — деди Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раиси Танзила Нарбаева. — Давлатимиз раҳбари бошчилигида соғлом оила, соғлом жамиятни ривожлантириш йўналишида ҳеч бир мамлакатда бўлмаган ёндашув асосида кенг қамровли ишлар амалга оширилмоқда. Жаҳон ҳамжамияти томонидан «Ўзбек модели» дея тан олинган мамлакат ижтимоий-иқтисодий ривожланиш негизини ташкил этган 5 тамойилдан бири — кучли ижтимоий ҳимоя масаласига жамият тараққиётининг ҳар бир жабҳасида алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Бунда айниқса, ижтимоий йўналтирилган Давлат дастурлари орқали оилалар ижтимоий ҳимоясининг доимий равишда давлат ва нодавлат нотижорат ташкилотлари диққат марказида бўлишига эришилмоқда. Оилаларни маҳалла институти орқали қўллаб-қувватлаш тизимининг йўлга қўйилиши ёш оилаларни ҳаётнинг турли қийинчиликларини енгиб ўтиши, мустаҳкам оёққа туриб олишларида зарур кўмак ва маслаҳат бериш имконини кенгайтирди.

1998 йилнинг «Оила йили» деб эълон қилиниши ва шу асосда қабул қилинган Давлат дастури мамлакатимизда оилани ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш масаласини давлат сиёсати даражасига кўтаришда муҳим қадам бўлди. Оиланинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаш мақсадида шу йили Оила Кодекси қабул қилинди. «Оила» илмий-амалий марказининг ташкил этилиши бу борадаги ишлар самарадорлигини ошириш имконини берди.

Мамлакатимизда «Соғлом она — соғлом бола» тамойили асосида амалга оширилаётган ишларнинг жаҳон ҳамжамияти томонидан эътироф этилгани, она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш борасида қўлга киритилган улкан ютуқларни ҳеч муболағасиз оилалар саломатлигига кўрсатилаётган эътиборнинг юксак намунасидир.

Истиқлол йилларида мамлакатимизда фертиль ёшидаги аёлларни соғломлаштириш, хотин-қизлар ва болаларга малакали тиббий ёрдам кўрсатиш бўйича халқаро стандартлар амалиётга жорий этилди. Оилада тиббий маданиятни оширишга қаратилган комплекс чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Болалар саломатлигини мустаҳкамлаш борасида олиб борилаётган изчил ишлар натижасида болаларнинг юқумли касалликларга қарши босқичма-босқич эмлаш тизими яратилди. Ҳар йили бу тадбир билан мамлакатимиздаги болалар юз фоиз қамраб олинмоқда. Натижада дифтерия, қоқшол, полиомиелит каби қатор юқумли касалликларга бутунлай барҳам берилди.

Вилоятларда она ва бола перинатал ҳамда скрининг марказлари фаолияти йўлга қўйилди. Она ва бола скрининг марказлари тармоғи ишга туширилгач, 2000 йилдан буён мамлакатимизда ирсий ва туғма нуқсонли болалар туғилиши 1,7 баробардан зиёдга камайди.

Қишлоқ жойлардаги барча ҳомиладор аёллар давлат бюджети маблағлари ҳисобидан соғлом наслни шакллантириш учун зарур поливитаминлар билан таъминланмоқда.

Ўзбекистон жорий йилда «Болаларни асрайлик» халқаро ташкилоти томонидан тузилган 161 мамлакатдан иборат жаҳон рейтингида ўсиб келаётган ёш авлод саломатлиги ҳақида энг кўп ғамхўрлик кўрсатилаётган давлатлар орасида 9-ўринни эгаллади.

Ўтган йили ноябр ойида пойтахтимизда ўтказилган «Ўзбекистонда она ва бола саломатлигини муҳофаза қилишнинг миллий модели: «Соғлом она — соғлом бола» мавзуидаги халқаро симпозиумда атоқли хорижий олимлар ва тиббиёт оламининг етук мутахассислари томонидан мамлакатимизда аҳоли саломатлигини ҳимоя қилиш, соғлом ва баркамол авлодни тарбиялашга катта эътибор қаратилаётгани алоҳида таъкидланди. Ўзбекистонда яратилган оналик ва болаликни муҳофаза қилиш модели эътироф этилиб, юксак баҳоланди.

Таълим тизимида амалга оширилаётган ислоҳотлар ҳам оилаларнинг, уларда тарбия топаётган фарзандларнинг дунёқараши, билим даражаси юксалишига хизмат қилмоқда.

Болалар манфаатларини таъминлашга қаратилган махсус дастурларнинг қабул қилиниши, уларда имконияти чекланган болаларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ҳимоясига алоҳида эътибор қаратилиши бу борадаги ишлар самарадорлигини янада оширмоқда.

Юқорида таъкидланган ишларнинг барчаси инсон манфаатларини ҳимоялашга йўналтирилганлиги билан янада аҳамиятлидир.

Бу борадаги ишларга эътиборни янада кучайтириш, уларни янги босқичга олиб чиқиш мақсадида 2012 йил Давлатимиз раҳбари томонидан «Мустаҳкам оила йили» деб эълон қилинди.

Чунки, муҳтарам Президентимиз таъбири билан айтганда:

«Оила соғлом экан – жамият мустаҳкам, жамият мустаҳкам экан — мамлакат барқарор бўлади».

Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори билан тасдиқланган **«Мустаҳкам оила йили» Давлат дастуридан** мустақил ҳаётга қадам қўяётган ёш оилаларни моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш,

2012 йил — Мустаҳкам оила йили

ҳимоясини кучайтириш, зарур имтиёз ва имкониятлар яратиб бериш, уй-жой билан таъминлаш каби муҳим тадбирлар ўрин олган.

Давлат дастурида бу каби эзгу ва хайрли ишларга катта миқдордаги маблағ йўналтирилгани мамлакатимизда инсон омили ва унинг манфаатларини таъминлашга бўлган юксак эътибор ва ғамхўрликнинг ёрқин намунасидир.

Дастурдан жамиятимизнинг муҳим бўғини бўлган оила институтини янада мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга қаратилган ҳуқуқий базани замон талабларидан келиб чиққан ҳолда янада такомиллаштириш, ёш оилалар тўғрисида ғамхўрликни кучайтириш, уларга моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш, уй-жой билан таъминлаш, янги иш ўринлари яратиш каби муҳим масалалар ўрин олган.

Маҳалла институтини такомиллаштириш, маҳаллаларда янги иш ўринлари яратиш, бунда якка тадбиркорларга солиқ тўловларида имтиёзлар кўламини кенгайтириш, эҳтиёжманд оилаларни ижтимоий қўллаб-қувватлашни кучайтириш, ёлғиз кексаларга зарур ёрдамлар кўрсатишга эътиборни кучайтириш, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларида «Ота-оналар университети»ни ташкил этиш каби кенг қамровли ишларга алоҳида эътибор қаратилган.

Таъкидлаш зарурки, Давлат дастурида оилаларга моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш, уларнинг ижтимоий-маиший шароитларини янада яхшилаш, бунда оила мустаҳкамлигини таъминлашда асосий юкни ўз зиммасига олиб келаётган аёлларга алоҳида эътибор қаратиш масалалари акс этган. «Соғлом она — соғлом бола» тамойили асосида оналик ва болалик муҳофазасини кучайтириш масалаларига бағишланган тадбирлар қаторидан фертиль ёшдаги аёлларни, шунингдек, болаларни юз фоиз қамраб олган ҳолда соғломлаштириш ҳафталикларини ўтказиш, ОИТСнинг олдини олишга қаратилган тадбирларни янада кучайтириш, ёш оилаларнинг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, ёшлар ва ёш оилалар ўртасида соғлом оилани шакллантириш, соғлом болани дунёга келтириш ва тарбиялашга бағишланган тарғибот ишларини кенгайтириш, болаларни юқумли касалликларга қарши эмлаш билан тўлиқ қамраб олишга бўлган эътиборни ошириш тадбирлари ўрин олган.

Шунингдек, ҳомиладор аёлларни витаминлар мажмуи билан 6 ойликдан 5 ёшгача бўлган болаларни зарур витаминлар билан таъминлаш, олий ва ўрта махсус таълим муассасаларининг талаба ва ўқувчиларини сифатли тиббий кўрикдан ўтказиш масалаларига эътиборни кучайтириш, аёлларни онкологик хасталиклар бўйича текширувдан ўтказиш, 500 нафар аёлни, 1000 нафар она ва болани касаба уюшмалари санаторийларида соғломлаштириш, 200 та ёш оилага касаба уюшмалари сиҳатгоҳларига имтиёзли йўлланмалар ажратиш, қишлоқ жойларида яшовчи 5 мингта оилани санаторийларда тиббий кўрикдан ўтказиш ишлари режалаштирилган.

(Давоми 3-бетда).

Ishonch
2012-yil 17-mart № 34-35 (3072)

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар кенгашининг навбатдан ташқари сессияси

(Давоми. Боши 1-бетда).

Маълумки, жаҳонда ўзининг нефть, газ каби ер ости захиралари ҳисобидан бойлик орттираётган давлатлар ҳам оз эмас. Албатта, сармоя бўлса, кўп нарсани, жумладан, замонавий технологияларни ҳам сотиб олиш мумкин, лекин уларни ишлатиш, самарали фойдаланиш учун энг аввало юксак малакали етук кадрлар керак.

Мен ҳам ўз вақтида кўп заводларда ишлаганман. Тошкент қишлоқ хўжалик машиналари, Тошкент авиация бирлашмаси ва бошқа йирик корхоналарда технологияларни ўзлаштириш мактабини ўтаганман. Лекин «Женерал Моторс» билан ҳамкорликда ташкил этган корхонамиз — бу бутунлай янги бир олам. Бу ишлаб чиқариш мажмуасини албатта бориб кўриш керак. Бу ерда ёшларимиз юксак технологияларни қандай билимдонлик ва маҳорат билан бошқараётгани ҳаммани қойил қолдирмоқда.

Биз 20 йил давомида қанча-қанча синов ва қийинчиликларни, бизга нисбатан бўлган менсимаслик қарашларини ҳам бошимиздан кечирдик. 90-йилларнинг бошида Ўзбекистонда илгари қурилган корхоналар тўхтайди, муҳандислар, техник ходимлар, олимлар ва зиёлилар бу мамлакатни тарк этади, бу ерда тараққиёт орқага кетади, деган гапларни ёшлар эшитмаган бўлиши мумкин, лекин ҳурматли оқсоқолларимиз буни яхши билади. Биз ана шундай мураккаб даврда барча машаққатларга чидаб, бор куч ва салоҳиятимизни ишга солиб, ўз иродамизни, ўзбек халқи ҳеч кимдан кам эмаслигини дунёга намоён этдик.

Яқинда Тошкент шаҳрида таълим масалалари бўйича ўтказилган халқаро конференцияда жаҳондаги энг нуфузли ташкилотлар вакиллари, шу соҳанинг кўзга кўринган намояндалари томонидан биз эришган улкан ютуқлар яна бир бор тан олиниб, бошқаларга ибрат сифатида эътироф этилгани барчамизни қувонтиради.

Энг муҳими, бугунги кунда юртимизда ҳаёт сифати ўзгариб, аҳолимиз, айниқса, ёшларимизнинг нафақат онгу тафаккури, балки турмуш маданияти, айтиш мумкинки, ҳатто кийиниш маданияти ҳам юксалиб бормоқда.

Агарки мендан шу даврда амалга оширган энг катта ишларимиз ҳақида ҳисоб беришни сўраса, мен, ҳеч шубҳасиз, юртимизда соғлом ва баркамол авлодни вояга етказиш йўлида жамоатчилигимиз, бутун халқимиз билан бирга олиб бораётган улкан ишларимизни фахру ғурур билан айтган бўлардим. Ҳақиқатан ҳам, ўзининг моҳияти ва кўламига кўра беқиёс бўлган бу ишлар ҳозирги вақтда шундай мустаҳкам бир изга қўйилдики, энди бизнинг бу йўлдаги ҳаракатларимизни тўхтатиш асло мумкин эмас, деди Президентимиз.

Мамлакатимизда аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, жумладан, оналик ва болаликни муҳофаза этиш бўйича эришаётган катта ютуқларимизда Тошкент шаҳрининг алоҳида ўрни ва ҳиссаси бор.

Бугунги кунда бу ерда Республика шошилинч тиббий ёрдам маркази, перинатал ва скрининг ҳамда диагностика марказлари, бир қатор ихтисослаштирилган тиббий илмий-амалий марказлар ва бошқа кўплаб соғлиқни сақлаш муассасалари фаолият олиб бормоқда. Айни пайтда замонавий технология ва ускуналар билан жиҳозланган кардиохирургия маркази фойдаланишга топширилиш арафасида турибди ва келгусида бу борадаги ишлар изчил давом эттирилади.

Мажлисда Тошкент шаҳрида кейинги йилларда эришилган ютуқ ва натижалар ҳақида сўз борар экан, қурилиш ва бунёдкорлик соҳасидаги улкан ишлар алоҳида таъкидланди. Айниқса, миллий меъморлик анъаналари ва замонавий шаҳарсозликнинг энг юксак талаблари асосида барпо этилган Мустақиллик майдони, «Ўзбекистон» халқаро анжуманлар саройи, Симпозиумлар саройи ва Алишер Навоий номидаги Миллий кутубхонани ўз ичига олган Маърифат маркази, Ҳазрати Имом мажмуаси, Амир Темур хиёбони, бошқа ўнлаб муҳташам бино ва иншоотлар шу борадаги ишларимизнинг ёрқин намоёни экани қайд этилди.

Тошкентнинг сўнгги йилларда яққол эътироф этилаётган яна бир устувор хусусияти борки, у ҳам бўлса, унинг дунёдаги пойтахт шаҳарлар ўртасида экологик жиҳатдан тоза ва кўркам қиёфа касб этиб бораётганида ўз ифодасини топмоқда.

Ҳар йили янги-янги обод уй-жойлар, боғ ва хиёбонлар, ижтимоий инфратузилма объектлари барпо этилаётгани, энг муҳими, бунёдкор Тошкент аҳлининг ўз уйи, ўз маҳалласи, ўз шаҳрига бўлган меҳри ва эътибори ана шундай эътирофга эришишда ҳал қилувчи омил бўлмоқда.

Илгариги вақтда шаҳарнинг аксарият мавзе ва майдонлари қуруқ бетон ва асфальтдан иборат бўлиб, ёз ойларида одамнинг нафаси қайтиб кетадиган бир аҳволда эди. Кейинги йилларда кўплаб майдон ва хиёбонларда кўкаламзор ҳудудларни кенгайтириш учун жуда катта ишлар амалга оширилди. Айниқса, арча, каштан, қайин, қарағай, эман каби кислородга бой дарахтлар, яшил буталар, майсазор майдонлар шаҳар қиёфасини тубдан ўзгартириб юборди.

Бу ҳақда узоқ гапириш мумкин, лекин шу борада биргина рақамни олиб келсак, ўйлайманки, кўп нарса ўз-ўзидан аён бўлади, деди Ислом Каримов. Агарки 1990 йилда Тошкент шаҳри умумий майдонининг 9 фоизини боғ ва хиёбонлар, яшил ҳудудлар ташкил этган бўлса, ўтган давр мобайнида бу кўрсаткич икки ярим баробардан зиёдга ортиб, ҳозирги вақтда 23 фоизга етгани, ҳеч шубҳасиз, мана шундай улкан ишларимизнинг амалий натижасидир.

Эски шаҳарнинг илгариги ҳолатини кўпчилик яхши эслайди, албатта. Жазирама ёз пайтида бу ерда осмонни туманга ўхшаш қора қурум қоплаб ётарди. Ёшларимиз буни билмаслиги мумкин, лекин кўпчилик одамларимиз шундай оғир шароитда яшагани ҳақиқат, деб қайд этди Ислом Каримов.

Давлатимиз раҳбари жорий 2012 йилда Тошкентни янада обод қилиш йўлида бошланган ишларни давом эттириб, яна кўплаб янги объектларни ишга тушириш кўзда тутилаётгани ҳақида атрофлича тўхталиб ўтди.

Аввало, Алишер Навоий кўчасидаги ижтимоий-маданий ва маиший объектларни ўз ичига олган, 320 хонадонга мўлжалланган 8 та янги уй-жойнинг қурилиши якунига етказилади. Мен сизларга шу уйларни бориб кўришни тавсия қилган бўлардим. Бу янги уй-жойлар энг замонавий лойиҳалар асосида барпо этилмоқда. Бизнинг мақсадимиз, талабимиз шундайки, агар уй-жой қурадиган бўлсак, эски замондагидек пахсадан эмас, балки етти пуштимизга етадиган қилиб, ҳар томонлама пухта ўйлаб, 80-100 йилга мўлжаллаб қуришимиз керак.

Айнан ана шундай талаблар асосида ҳозирги вақтда қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича кўплаб уй-жойлар қурилаётганидан хабарингиз бор, албатта. Шаҳримизнинг қоқ марказида, Алишер Навоий кўчасида бунёд этилаётган уйлар Европанинг тараққий топган давлатларида қурилган уйлардан асло кам бўлмаслиги керак. Уларнинг олдида одамлар оиласи, фарзандлари билан дам олиб ўтирадиган масканлар, зарур инфратузилма объектлари барпо қилиш, келгусида бундай уйларни яна кўплаб қуришга алоҳида эътибор беришимиз лозим.

2012 йилда, шунингдек, Таълим ва соғлиқни сақлаш муассасаларини реконструкция қилиш, капитал таъмирлаш ва жиҳозлаш бўйича бюджетдан ташқари жамғарма маблағлари ҳисобидан бу йилнинг ўзида 14 та мактаб, 3 та академик лицей, 6 та касб-ҳунар коллежини реконструкция қилиш ва капитал таъмирлаш, 8 та даволаш муассасасини реконструкция қилиш ишлари амалга оширилади.

Маълумки, жорий йилдан бошлаб мамлакатимизда олий ўқув юртларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш дастурини амалга оширишга киришилди. Шу борада Ўзбекистон Миллий университети, Тошкент давлат техника университети, Тошкент тиббиёт академияси ва Педиатрия тиббиёт институтида бошланган ишлар бу йил изчил давом эттирилади. Шулар қаторида «Ёшлик» талабалар шаҳарчасини ободонлаштириш ишларини ниҳоясига етказиш кўзда тутилмоқда.

Жорий йилда Чилонзор туманида «Бунёдкор» стадиони, ёпиқ сузиш ҳавзасига эга бўлган футбол мактаби ҳам қуриб фойдаланишга топширилади. Бундай ишлар рўйхатини яна давом эттириш мумкин.

Пойтахтимизда яқин келгусида амалга ошириладиган йирик қурилиш ва ободонлаштириш ишлари ҳақида гапирганда, деди Юртбошимиз ўз нутқини давом эттириб, Тошкент шаҳрининг энг муҳим қисми бўлган Эски шаҳар ҳудудини тубдан реконструкция қилиш ва ободонлаштириш ишларини янги босқичга кўтаришга алоҳида эътибор қаратишимиз даркор.

Шу муносабат билан яқинда Тошкентнинг Эски шаҳар қисмини 2020 йилгача бўлган даврда ривожлантириш ва ободонлаштириш бўйича алоҳида ҳужжат — Президент қарори қабул қилинди. Бу муҳим ҳужжатда Эски шаҳарни тубдан реконструкция қилиш, янада ривожлантириш ва ободонлаштириш, аҳолининг ҳаёт сифатини ошириш, замонавий талаблар, шаҳарсозлик принциплари ва нормаларига мувофиқ тарзда ижтимоий, транспорт ва муҳандислик-коммуникация инфратузилмаларини шакллантириш, миллий меъморлик анъаналарини асраб-авайлашга қаратилган бир қатор чора-тадбирлар кўзда тутилган. Жумладан, иккита ғоят муҳим масалани ечишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Биринчи масала — Эски шаҳар ҳудудидаги мавжуд аҳвол, аввалambор, йўл-транспорт коммуникацияларининг ҳолати, турар-жой массивларининг ичимлик суви, канализация, иссиқлик ва электр энергияси билан таъминланиш даражаси замонавий талабларга, шаҳарсозлик ва санитария нормаларига қанчалик жавоб беришини ҳисобга олишдан иборат.

Иккинчи масала — реконструкция ишларини амалга оширишда Тошкент шаҳри, айниқса, унинг Эски шаҳар қисмидаги миллий меъморчилигимизнинг ўзига хос хусусият ва анъаналарини, халқимиз маданий меросининг тимсоли бўлган, ислом маданияти ва жаҳон цивилизацияси ривожига улкан ҳисса бўлиб қўшилган тарихий-меъморий ёдгорликларни асраб-авайлашдан иборат.

Ана шу муҳим йўналишлар Тошкентни истиқболда замонавий шаҳарсозлик асосида ривожлантириш ва ободонлаштириш дастури лойиҳасини шакллантиришда асос бўлиб хизмат қилиши даркор. Таъкидлаш керакки, бу дастур 2020 йилга қадар босқичма-босқич амалга оширилади. Унинг ҳар бир йўналиши бўйича, мутахассислар, архитектор ва лойиҳачилар, тарихчи олимларни жалб этган ҳолда, ишчи гуруҳлар ташкил этиш кўзда тутилмоқда.

Албатта, ана шу ишчи гуруҳлар томонидан тайёрланган материаллар асосида ишлаб чиқиладиган дастур лойиҳаси кенг жамоатчилик иштирокида муҳокама қилинади. Чунки бу ўринда сўз бутун халқимиз, мамлакатимиз тарихига, унинг миллий қадрият ва анъаналарига, минг-минглаб юртдошларимизнинг бугунги ва эртанги ҳаётига бевосита дахлдор бўлган масалалар ҳақида бормоқда.

Энг муҳими, Тошкентнинг қандай қадимий ва бой ўтмиши борлигини, дунёда 2200 йиллик тарихга эга бўлган шаҳарлар бармоқ билан санарли эканини ҳеч қачон унутмаслигимиз керак. Йиллар, асрлар ўтса ҳам, эски ўрни бузилиб кетган бўлса ҳам, бундай қадимий шаҳарларда одамлар тарихий хотира туйғусини йўқотмасдан, кўҳна манзил ва масканларни доимо эслаб юради. Тошкентнинг ўн икки қадимий дарвозасини, уларнинг Лабзак, Қашқар, Қўқон, Қайтмас, Бешёғоч, Камолон, Самарқанд, Кўкча, Чиғатой, Сағбон, Қорасув ва Тахтапул деган номларини халқимиз ҳозирга қадар ёдидан чиқармасдан келаётгани ҳам бу фикрни тасдиқлаб турибди.

Барчамизга яхши маълумки, собиқ совет даврида, айниқса, 1966 йилги Тошкент зилзиласидан кейин узоқни ўйламасдан, палапартиш қилинган ишлар туфайли пойтахтимиз ривожи билан боғлиқ кўпгина муаммолар тўпланиб қолган эди.

Калтабинларча олиб борилган ишлар туфайли Тошкентнинг бетакрор табиатига катта зарар етказилди, қанча-қанча боғлар бузилиб, ариқ ва булоқлар кўмилиб, уларнинг ўрнида иқлим шароитимизга мутлақо тўғри келмайдиган, бир-бирига ўхшайдиган кўпқаватли темир-бетон уйлар, ишлаб чиқариш корхоналари ўйламай-нетмай қуриб ташланди. Яқин ўтмишдаги ана шундай аччиқ тажрибалар шундан далолат берадики, шаҳарсозликда етти марта эмас, етмиш марта ўлчаб, бир кесиш керак.

Айниқса, бугунги кунда ўта долзарб бўлиб бораётган йўл қурилишида бундай ёндашувнинг аҳамияти катта. Бу ҳақда гапирганда, бир фикрни алоҳида таъкидлаш лозим: 4-5 полосали йўллар қуриш, кўчаларни кенгайтириш мумкин, лекин йўл ёқасидаги уйларни нима қилиш керак?

Ҳозирги вақтда Тошкентга келаётган одамлар йўлларимизнинг кенглигини кўриб, ҳайрон қолмоқда. Аммо бу йўлларнинг қандай қийинчиликлар билан кенгайтирилаётганини кўпчилик билмайди.

Айтиш керакки, шаҳарда мавжуд бўлган трамвай ва троллейбус линиялари бугунги кун талабларига, транспорт ҳаракатининг тезлигига жавоб бермай қўйгани сир эмас.

Биз аввалги эски трамвай ва троллейбус йўналишларидан воз кечиш ҳисобига йўлларни кенгайтиришга эришмоқдамиз. Тошкент шаҳрида мавзелар ўртасида тезюрар трамвайларнинг ҳаракатини йўлга қўйиш режалаштирилмоқда. Айниқса, йўллардаги қатнов йўналишларини ажратиб турадиган бетон тўсиқлар ўрнатилаётгани яхши натижа бермоқда.

Сизларга яхши маълумки, совет даврида Тошкентда коммунистик мафкура руҳидаги номлар кўп бўлган. Кейинги пайтда уларнинг қадимий номларини тиклаш бўйича кўпгина ишлар қилинди ва қилинмоқда. Қатор майдон ва кўчалар, истироҳат боғлари, жумладан, Учтепа ва Олмазор туманлари мисолида ана шундай тарихий номлар тикланганини кўриш мумкин.

Айни вақтда шуни ҳам айтиш керакки, 90-йилларнинг бошларида жойларга ном бериш масаласида палапартиш ва бирёқлама иш тутиш ҳолатлари юз берганидан кўз юмиб бўлмайди. Дейлик, кимнингдир боласи амалдор бўлиб қолса, отаси ёки бирон-бир қариндошининг номини кўча ёки мактабга беришга ҳаракат қилган.

Мен мустақиллик байрами арафасида Тошкент шаҳрида барпо этилган янги аэропорт биноси билан танишар эканман, ён-атрофдаги баъзи кўчаларга номлари қўйилган шахслар ҳақида сўраганимда, ишонасизми, ҳеч ким аниқ бир маълумот беролмади.

Мана энди, бу масалага ҳам бутунлай янгича ёндашиб, масъулият билан, ҳар томонлама пухта ўйлаб иш кўриш вақти келди. Яқинда жой номлари бўйича махсус қонун қабул қилдик. Бу борадаги асосий талаб шуки, жойларга шахсларнинг номини имкон қадар камроқ қўйиш керак. Шунда ўзимиз учун камроқ муаммо туғдирган бўламиз.

Таъкидлаш керакки, бу шунчаки топонимик масала эмас, аввало, маънавий тарбия масаласидир. Жой номлари юртдошларимиз, ёшларимиз қалбида ўз юртига муҳаббат, тарихимиз ва миллий қадриятларимизга нисбатан ҳурмат-эҳтиром туйғуларини камол топтиришга, уларнинг дунёқараши ва маънавий оламини шакллантиришга хизмат қилиши лозим. Бу борада сохта ва қалбаки ишлар билан фарзандларимизнинг онги, тарбияси, адолат ва келажакка ишончига путур етказишга мутлақо йўл қўйиб бўлмайди.

Тошкент ҳақида, Тошкент шаҳрида амалга оширилган ва амалга ошириш мўлжалланаётган ўзгаришлар ҳақида яна кўп гапириш, бу мавзуни узоқ давом эттириш мумкин, деди давлатимиз раҳбари.

Ҳақиқатан ҳам, пойтахтимиз ҳаётида биз шундай катта ютуқларга эришдикки, бу тўғрида тортинмасдан, фахр билан ҳар қанча гапирсак, арзийди, албатта.

Ҳеч иккиланмасдан айтиш мумкин, бундай юксак марраларнинг замирида мен учун азиз бўлган тошкентликларнинг фаоллиги, пойтахт аҳолисига хос бўлган аҳиллик, меҳр-оқибат, ишбилармонлик каби фазилатлар, меҳнат, меҳнат ва яна бир бор меҳнат мужассам, десак, асло хато бўлмайди. Ва бунинг учун сизларга, кўпмиллатли бутун Тошкент аҳлига ўз номимдан, халқимиз номидан самимий миннатдорлик билдираман, деди Юртбошимиз.

Ҳаммамиз яхши биламиз, кейинги йилларда Тошкент шаҳрида эришилган ютуқлар билан бирга, ишда йўл қўйилган камчилик ва нуқсонлар, одамларнинг норозилигига сабаб бўлаётган, ҳали-бери ечилмасдан келаётган турли муаммолар ҳам, афсуски, йўқ эмас.

Бу ҳақда гапирганда, биринчи навбатда шаҳар ва туман раҳбарлари, барча фаолларимиз қўлини холисона кўксига қўйиб, ўзига ўзи ҳисоб бериши, бу камчиликларни бартараф этиш тўғрисида бош қотириши ҳам қарз, ҳам фарздир. Бундай нуқсонларни шу залда ўтирганларнинг кўпчилиги яхши билади, минг-минглаб ҳамшаҳарларимиз ўз кундалик ҳаётида бу муаммоларга доимо дуч келади, деди Ислом Каримов.

Аввало одамларни рози қилиш, аҳолининг ташвишларидан узоқ бўлмаслик, унинг дарди билан яшаш ҳар қайси раҳбардан ўз ишига танқидий қараб, мен шу талабларга жавоб беряпманми ёки йўқми, деган саволни ўзига беришни, ўз масъулиятини ошириш, зиммасига юклатилган вазифани ўз вақтида бажариш ва қонунга сўзсиз итоат қилишни тақозо этади.

Шу маънода, раҳбар кадрларнинг масъулияти ҳақида фикр юритганда, бу борада Тошкент шаҳрида бир қанча нуқсонларга йўл қўйилаётганидан, афсуски, кўз юмиб бўлмайди. Ўз фаолиятида турли қонун бузилишларига, вазифани суиистеъмол қилишга йўл қўйгани учун кейинги вақтда Бектемир тумани ҳокими А.Ҳошимжонов, Миробод тумани ҳокимининг ўринбосари А.Абдураҳмонов, Тошкент шаҳар ҳокимлиги ягона буюртмачи хизмати инжиниринг компанияси бошлиғи А.Ҳасанхўжаев, бинолардан фойдаланиш департаменти бошлиғи М.Мирсагатов, «Тошшаҳаргаз» бошқармаси бошлиғи А.Саидвалиевнинг жиноий жавобгарликка тортилгани шундан далолат беради. Шунингдек, шаҳар меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бошқармаси бошлиғи Б.Камолов, Олмазор тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари Б.Турсунов хизмат вазифасини талаб даражасида бажара олмагани сабабли ўз вазифасидан озод этилди.

Тошкент шаҳрида фуқароларнинг давлат идораларига мурожаатлари, шикоят ва аризаларига муносабат масаласида ҳам камчиликлар йўқ эмас. Албатта, бундай мурожаатлар белгиланган тартибда кўриб чиқилмоқда, уларга жавоб ҳам берилмоқда. Лекин таҳлиллар баъзан шаҳар ва туман ҳокимликлари мутасаддилари томонидан бу масалада сансалорлик ва расмиятчилик, камчиликларни ўз вақтида бартараф этмасдан, айбдор мансабдор шахсларга нисбатан тегишли чоралар кўрмаслик ҳолатларига йўл қўйилганини кўрсатмоқда. 2011 йилда Тошкент шаҳар фуқароларининг Президент девонига шикоят ва аризалари сони 2010 йилга нисбатан ўртача 11 фоизга ортгани ҳам бу борадаги аҳволнинг қониқарли эмаслигидан дарак беради.

Бу ҳақда гапирганда, мана шундай мажлис ва учрашувларда кўп бор айтиладиган, кўп қарорларда қайд этилган бир фикрни таъкидлаш лозим. Яъни, ҳар қайси мурожаатнинг ортида тирик жон турибди, уларда кимнингдир арз-доди, керак бўлса, дарди, айрим амалдорлар томонидан йўл қўйилган адолатсизлик турганини ҳеч қачон унутмаслик лозим. Бу масалалар бўйича биз қанча лоқайд ва бетараф бўлиб юрсак, одамларнинг норозилиги шунча кўпаяди. Такрор айтаман, юзага келган бирон-бир муаммо ўз-ўзидан ҳал бўлади, деган кайфият билан юриш жуда катта хато бўлади. Агарки ҳар қайси раҳбар, етакчи ўзи дуч келган муаммони бугун ечмаса, эртага кеч бўлади. Раҳбарнинг асосий бурчи ва вазифаси ҳам айнан ана шундан иборат.

Яна бир масала шуки, бундай мурожаатларни кўриб чиқаётганда, аризаларни жойларга бориб текшираётганда, биринчи навбатда, кимга суяниш керак? Аввалambор, жамоатчиликка, маҳалла фаолларига. Шунинг учун ҳам бундай мурожаатларни жойларда қанча кўп очиқ, ошкора муҳокама қиладиган бўлсак, уларнинг ечими бўйича амалий чоралар кўрадиган бўлсак, ариза ва шикоятларнинг сони шунча камаяди. Қайси бир шикоятда ҳақиқат, қайси бирида эса шахсий адоват борлиги айнан шундай муҳокамалар пайтида аён бўлади.

Аҳолини иш билан банд қилиш масаласида ҳам Тошкент шаҳрида муаммолар кам эмас. Одамнинг ҳаётга, давлатга, ҳокимиятга жуда кўп талаблари бор, лекин улар орасида бир ҳаққоний талаб борки, уни ҳеч ким инкор этолмайди. Бу — ҳар қайси одамнинг меҳнат қилиш ҳуқуқини таъминлаш, унга ўз қобилият ва истеъдодига муносиб иш топиб бериш масаласидир. Бу — биринчи навбатда маҳаллий ҳокимият, тегишли давлат идораларининг энг асосий вазифасидир.

Тошкент шаҳрида ўтган йили 82 мингдан зиёд иш ўрни ташкил этилгани, жумладан, касб-ҳунар коллежларини битирган 33 минг нафардан ортиқ ўғил-қизларимиз ишга жойлаштирилгани албатта эътиборга лойиқ. Лекин, Бектемир туманида кичик корхона ва микрофирмаларни ташкил қилиш, Яккасарой ва Учтепа туманларида эса касаначилик ҳисобидан иш ўринлари яратиш режаси тўлиқ бажарилмагани, Миробод, Сирғали, Чилонзор, Ҳамза туманларида бу борадаги ишлар талаб даражасида эмаслигини қандай баҳолаш мумкин?

Ҳозирги кунда Тошкент шаҳридаги бандлик хизматлари томонидан 5 минг 100 киши ишсиз сифатида расман рўйхатга олинган. Аммо, ўйлайманки, уларнинг ҳақиқий сони анча кўп. Нега деганда, минг афсуски, ишсиз юрганларнинг кўпчилиги ўз вақтида бандлик идораларига бориб, рўйхатга турмайди, ўз дардини ўзича ҳал қилмоқчи бўлади. Бундай ҳолатни ҳам ўзгартириш вақти келди. Масалан, Тошкент шаҳрида 5 минг 100 киши ишсиз эканига ким ишонади? Шунинг учун бандлик хизмати идоралари ўз ишини тубдан қайта кўриб чиқиши зарур.

Маълумки, бугунги кунда ишсизлик масаласи бутун дунёда энг катта муаммога айланмоқда. Ҳатто энг ривожланган давлатлар ҳам шундай муаммони бошидан кечирмоқда. Европадаги етакчи мамлакатларда 8-9 фоиз, баъзиларида эса ҳатто 20 фоизгача одам ишсиз экани кузатилмоқда.

Шундан хулоса қилган ҳолда, биз бу борада мунтазам равишда иш олиб боришимиз, унинг ечими ҳақида бош қотиришимиз керак. Одамлар учун барқарор даромад манбаи, муносиб иш ўринларини яратиб бериш зарур. Ўзингиз ўйланг, агар мана шу залда ўтирган раҳбарлар ва фаолларнинг ҳар бири 5-10 тадан янги иш жойлари ташкил этиб берса, бу қандай катта савоб иш бўлар эди, деб қайд этди Юртбошимиз.

Аҳолини иш билан таъминлашда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик қандай катта рол ўйнашини кимгадир исботлаб, тушунтириб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Лекин ана шу муҳим соҳани ривожлантиришда Тошкент шаҳрида айрим камчиликлар мавжудлигидан кўз юмиб бўлмайди.

Аввало, ўз ишини ташкил этаётган тадбиркорлар бино ва иншоотлар қуриш учун рухсатнома олишда, коммунал хўжалик ва муҳандислик тармоқларига уланишда ҳали-бери бюрократик тўсиқларга дуч келаётганини, назорат органлари томонидан хўжалик субъектлари фаолиятига асоссиз аралашувларга йўл қўйилаётганини очиқ тан олиш лозим.

Такрор ва такрор айтишга тўғри келади — бугунги кунда айни шу масала, яъни аҳолини, аввалambор ёшларимизни иш билан таъминлаш муаммосини ечиш, ҳеч шубҳасиз, халқимизнинг ҳаёт даражасини оширишда, юртимизда барқарорликни мустаҳкамлашда, одамларни рози қилишда ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканини асло унутмаслигимиз керак.

Ҳаммамизга маълум, биз бу йил жуда оғир қиш мавсумини бошимиздан ўтказдик. Айни мана шундай қийин мавсумда шаҳар хўжалигида, айниқса, коммунал соҳада ўз вақтида эътибор берилмаган муаммолар лоп этиб ўртага қалқиб чиқади. Тошкентда қаҳратон қиш палласида иссиқлик таъминотида, электр энергияси, табиий газ билан таъминлашда айрим муаммолар юз бергани ҳам сир эмас.

Ўрганишлар шуни кўрсатмоқдаки, шаҳардаги 8 минг 244 та кўпқаватли уй-жойнинг 1 минг 252 таси қишга яхши тайёрланмаган. Жумладан, қозонхоналарни қиш мавсумига тайёрлашда йўл қўйилган камчиликлар туфайли декабр ва январ ойларида 2 та йирик корхона томонидан аҳолига иссиқлик энергияси етказиб беришда узилишлар вужудга келган.

Шунинг учун шаҳар ҳокимлиги яқин кунлар ичида кузги-қишки мавсум якунлари бўйича алоҳида мажлис ўтказиб, бу борадаги ишларнинг аҳволига танқидий ва принципиал баҳо бериши керак.

Ким мана шу оғир пайтда ўзини аямасдан, жонкуярлик кўрсатиб ишлаган бўлса, у оддий ишчи ёки мутахассис бўладими, бундай заҳматкаш инсонларнинг барчасига раҳмат айтиш, рағбатлантириш, керак бўлса, Президент номидан мукофот бериш, давлат мукофотларига тавсия этиш лозим. Лекин бу масалага совуққонлик билан қараб, ишда нуқсонларга йўл қўйган, лавозимда ўтирган раҳбарларнинг масъулиятини ошириш учун тегишли чоралар кўриш зарур, деб таъкидлади Ислом Каримов.

Айни вақтда шаҳардаги мавжуд турар-жой фондини сақлаш борасидаги ишларнинг аҳволи ҳам талаб даражасида эмаслигини қайд этиш даркор. Аксарият уй-жой мулкдорлари ширкатлари ўз вазифасини тўлиқ бажармаётгани туфайли 1991 йилгача қурилган 300 дан ортиқ кўпқаватли уйда капитал таъмирлаш ишлари амалга оширилмаган, ўтган йили уйларнинг ташқи томонини таъмирлаш ишлари фақат 89 фоизга бажарилган, холос. Етарли маблағ ажратилганига қарамасдан, кўпқаватли уйлардаги 36 та лифт ўз вақтида ўрнатилмаган.

Юқорида келтирилган хато ва камчиликларни чуқур таҳлил қилиб, уларнинг келгусида такрорланмаслиги учун хулоса ва сабоқ чиқариш, бу борада аниқ чора-тадбирларни амалга ошириш энг асосий вазифа сифатида қаралиши зарурлиги сессияда алоҳида қайд этилди.

Мана, қишдан эсон-омон чиқиб олдик, насиб этса, ҳадемай, Наврўз байрамини ҳам биргаликда ўтказамиз. Мана шундай вақтда, содда қилиб айтганда, «илик узилди» пайтда одам организми тўйимли, витаминга бой маҳсулотга эҳтиёж сезиши табиий ҳол. Лекин айни шундай вазиятдан, яъни, ўтган йили етиштирилган деҳқончилик маҳсулотлари камайиб, янгиси ҳали чиқмаганидан фойдаланиб, баъзи бир ноинсоф кимсалар бозорда озиқ-овқат, айниқса, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг нархини ошириб юбориши — яширишнинг ҳожати йўқ – бу ҳам бор гап.

Биз бундай нохуш ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида кейинги йилларда ўз вақтида тегишли чоралар кўриб, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг тегишли захирасини яратиш бўйича қилаётган ишларимиз, ўйлайманки, сизларга яхши маълум, деди Президентимиз. Жумладан, ўтган йили куз мавсумида Тошкент бўйича 71 минг тоннага яқин картошка, пиёз, сабзи, карам ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари захира учун жамғариб қўйилгани қиш мавсумида бозорларимиздаги серобчиликни таъминлаб, нарх-навонинг кескин ошиб кетмаслигига олиб келди. Бугунги кунгача ана шу захиранинг 61 фоизи бозор нархларига нисбатан 25-30 фоизгача арзонлаштириб сотилгани аҳолимиз учун сезиларли мадад бўлди.

Шу билан бирга, чорва ва парранда гўшти, сут, тухум, балиқ маҳсулотлари ҳам фермер хўжаликлари билан тузилган шартномалар асосида пойтахт бозорларига мунтазам етказиб берилаётганини қайд этиш зарур.

Бу ҳақда гапирганда, Тошкент шаҳрига вилоятларимиздан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етказиб бераётган миришкор деҳқон ва фермерларимизга, бу ишларни ташкил қилаётган инсонларга сизларнинг номингиздан, азим Тошкент аҳли номидан раҳмат айтишни ўринли, деб биламан, деди давлатимиз раҳбари.

Сессияда яна бир муҳим масала, яъни, Тошкент шаҳрида қонун устуворлигини таъминлаш борасидаги ишлар ҳақида ҳам сўз юритилди. 2011 йилда ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари томонидан амалга оширилган тадбирлар натижасида жиноятлар сони 2010 йилга нисбатан 1,6 фоиз камайишига эришилгани таъкидланди. Жумладан, қотиллик, фирибгарлик, безорилик, ўлим билан боғлиқ йўл-транспорт ҳодисалари, вояга етмаганлар томонидан содир этилган жиноятлар камайган. Лекин айни вақтда қасддан оғир тан жароҳати етказиш, ўғрилик ва талончилик жиноятлари ўсгани ташвиш уйғотмасдан қолмайди.

Афсусланарли жиҳати шундаки, баъзан қонун посбонлари бўлган ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари томонидан жиноят содир этиш ҳолатлари кўзга ташланмоқда. Буни ўтган йилнинг ўзида ички ишлар идоралари ходимларидан 12 нафари, солиқ идораси ходимларидан 3, божхона идораси ходимларидан 4 нафари, шунингдек, 1 нафар судья жиноий жавобгарликка тортилгани ҳам тасдиқлаб турибди.

Шу ўринда мен илгари ҳам айтган бир фикрни яна такрорлашни зарур, деб биламан. Маълумки, биз ҳуқуқий-демократик давлат қурмоқдамиз. Ҳуқуқий давлатнинг қуроли ҳам, ҳимояси ҳам, кўзи ҳам, сўзи ҳам қонундир, деди Ислом Каримов.

Албатта, тегишли қонунларни қабул қилиш мумкин, лекин бу қонунлар бажарилмаса, одамлар, аввало раҳбарлар, қонун ҳимоячилари бўлган ҳуқуқ-тартибот идораларининг ходимлари қонунга итоат қилмаса, бундай шароитда адолатга, ҳокимиятга ишонч қоладими ўзи? Адолатга, ҳокимиятга ишонч йўқолган жойда аҳвол қандай тус олишини, ўйлайманки, тасаввур қилиш қийин эмас ва бунга асло йўл қўйиб бўлмайди.

Ҳаётий тажриба шуни кўрсатадики, одамлар кимгадир, нимагадир ишончини йўқотса, кейин уни тиклаш албатта қийин бўлади. Ҳуқуқ-тартибот органларида ишлайдиган одамларнинг ўзини тутиши, хизмат ва муомала маданияти ҳақида мен бу ўринда бежиз сўз юритаётганим йўқ. Нега деганда, форма кийиб, гердайиб юришдек совет давридан қолган салбий ҳолатлар ҳали ҳам, афсуски, йўқ эмас. Ички ишлар, прокуратура ва хавфсизлик идоралари хизматчилари ўз вазифасини бажаряпти, буни албатта эътироф этиш керак. Айни вақтда шуни ҳам эсдан чиқармаслигимиз лозимки, бугунги кунда ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимларига нисбатан бошқаларга қараганда бир неча баробар қаттиқ талаб қўйилмоқда. Чунки улар аввало давлат, ҳокимият номидан иш олиб боради ва бу масъулиятни эсдан чиқаришга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ, деб таъкидлади Юртбошимиз.

Бу масалада жамоатчилик назорати, маҳалланинг роли ва таъсири жуда кучли эканини ҳаммамиз яхши биламиз. Шу борада мен илгари ҳам тўхталиб, маҳалла — халқ виждони, деган фикрни билдирган эдим, деди Президентимиз. Ҳақиқатан ҳам, энг виждонли, меҳр-оқибатли, одамнинг қадрига етадиган инсонлар айнан маҳаллада яшайди. Шунинг учун ҳам маҳаллани том маънода ўзини ўзи бошқариш идорасига айлантириш, унинг ҳуқуқ ва ваколатларини янада кучайтириш масаласи бундан буён ҳам эътиборимиз марказида бўлиши даркорлигига мажлисда алоҳида урғу берилди.

Бизнинг бугунги ва эртанги тараққиётимиз билан боғлиқ энг муҳим масалалар — бу қурилиш ёки ободонлаштириш бўладими, коммунал хизмат, маънавий ҳаётимизни юксалтириш, оила, ёшлар тарбияси билан боғлиқ масалалар бўладими — буларнинг барчасида мен аввало кўпни кўрган маҳалла оқсоқоллари ва фаолларини ўзимнинг энг яқин кўмакчим, таянчим ва суянчим, деб биламан ва мана шундай кўп қиррали фаолияти учун, шу фурсатдан фойдаланиб, уларга чин қалбдан ташаккур билдираман.

Албатта, Вазирлар Маҳкамаси юқорида зикр этилган барча масалаларни нафақат Тошкент шаҳрида, балки бутун мамлакат миқёсида кўриб чиқиши ва тегишли чоралар белгилаши зарур, деди Ислом Каримов.

Сессияда ташкилий масала кўрилди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов тавсиясига биноан, Тошкент шаҳар ҳокими вазифасини бажариб келаётган Раҳмонбек Жаҳонгирович Усмонов Тошкент шаҳар ҳокими этиб сайланди.

Барчамиз яхши тушунамиз, яхши англаймиз: Тошкент шаҳрига раҳбар, етакчи бўлиш, аввало кўпмиллатли пойтахт аҳлини бирлаштириш, ишни оқилона ташкил этиш, шаҳар ва туман раҳбарлари, маҳалла оқсоқолларининг бошини қовуштириш, уларга суяниш ва таяниш, депутат ва фаолларни умумий мақсад йўлида сафарбар қилиш, энг муҳими, шу азим шаҳарда истиқомат қилаётган халқнинг ҳаёт сифатини юксалтириш, уни рози қилиш — сўзсиз ўта оғир ва мураккаб вазифадир, деди Юртбошимиз.

Бундай раҳбар кенг миқёсда фикрлаши ва узоқни кўриб иш тутиши лозим. Бугунги шиддатли ҳаёт эртага йўлимизда пайдо бўлиши мумкин бўлган муаммо ва таҳдидларга тайёр бўлиб, уларнинг ечимини доимо ўйлаб яшашни талаб қилади.

Раҳбар талабчан ва қаттиққўл бўлиш билан бир қаторда албатта инсофли ва адолатли бўлиши, қўлга киритган ютуқлардан, атрофдаги лаганбардорларнинг хушомадгўйлигидан бузилмаслиги, оёғи ердан узилмаслиги, нафс балоси ва манманликка берилмаслиги даркор.

Албатта, бундай кўникмаларни одамга махсус ўргатиб бўлмайди. Кўп нарса унинг имони бутунлиги, иродаси мустаҳкамлигига боғлиқ, десак, айни ҳақиқатни айтган бўламиз.

Бугун сизлар билан учрашиб, ютуқлар билан бирга ҳали ечилмаган муаммолар ҳақида фикр алмашиб, Тошкентнинг янада гўзал ва обод бўлиши учун, унга бўлган фарзандлик меҳримизни амалий ишларда намоён этиш учун кўзда тутилган режаларимиз ҳақида гапирганда, ўйлайманки, шу залда ўтирган ҳар қайси инсон албатта тўлқинланиб кетади, бамисоли унда қанот пайдо бўлади, десам, адашмаган бўламан. Сизлар билан ана шундай режаларни амалга оширишда Оллоҳдан мадад сўраб, барчангизни кириб келаётган Наврўз байрами билан самимий табриклаб, яхши кунларда учрашишни тилаб қоламан, деди давлатимиз раҳбари пировардида.

Сессияда сўзга чиққан Олмазор туманидаги «Гуручариқ» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Хайрулла Ҳикматов, Республика аҳоли репродуктив саломатлик маркази мутахассиси Феруза Раҳматуллаева ва бошқалар Президентимиз нутқида Тошкент шаҳрининг бугунги тараққиёти, келгуси истиқболлари ҳар томонлама чуқур таҳлил этилганини таъкидлаб, кўрсатиб ўтилган камчилик-нуқсонларни бартараф этиш, шаҳар олдида турган муҳим ва долзарб вазифаларни бажариш, ислоҳотларимиз самарасини ошириш учун бутун пойтахт аҳли астойдил меҳнат қилади ва кўзланган марраларга албатта эришади, деб таъкидладилар.

ЎзА

Эзгу ва олийжаноб мақсадлар йўлида

(Давоми. Боши 1-бетда).

Давлат дастурида шунингдек, оила мустаҳкамлигини таъминлашда алоҳида ўрин тутган маънавий-маърифий йўналишлардаги ишлар самарадорлигини оширишга катта эътибор қаратилган. «Оила – маҳалла – таълим муассасаси» ҳамкорлиги механизмини кучайтиришни кўзда тутувчи тадбирлар алоҳида ўрин эгаллаган. Хусусан, Жамоатчилик кенгашларини шакллантириш, «1 зиёли 10 та оилага маънавий ҳомий» лойиҳасини амалга ошириш, оилавий спорт мусобақаларини ташкил этиш ишларига эътиборни кучайтириш тадбирлари киритилган.

Алоҳида таъкидлаш зарурки, Президентимиз томонидан илгари сурилган мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепциясида белгилаб берилган вазифалар, хусусан, фуқаролик жамияти иститутларини ривожлантириш, давлат ва ҳокимият идоралари, нодавлат нотижорат ташкилотлар, фуқаролик жамияти институтларининг самарали ҳамкорлигини таъминлаш масалалари бугун изчиллик билан ҳаётга татбиқ этилмоқда.

8 та бўлим, 87 та банддан иборат бўлган «Мустаҳкам оила йили» Давлат дастурининг 69 та бандидан ўрин олган тадбирларни амалга оширишда республикамизда фаолият кўрсатаётган фуқаролик жамияти институтлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ва жамғармаларнинг фаол иштироки акс этган.

Давра суҳбатида ушбу вазифаларни ҳаётга татбиқ этиш борасида вазирликлар, нодавлат нотижорат ташкилотлар, жамғарма ва марказлар, касаба уюшмалари ҳамкорлигида босқичма-босқич амалга ошириладиган ишлар муҳокама этилди. Айниқса, Давлат дастури доирасида касаба уюшмаларининг давлат ва жамоат ташкилотлари, хусусан, маҳалла институти билан ҳамкорликда олиб бориладиган ишларга эътиборни кучайтириш, касаба уюшмалари маблағларини йўналтирган ҳолда маҳаллаларда янги иш ўринларини яратиш орқали оилавий бизнесни ривожлантириш муҳим вазифалардан. Улар орқали маҳаллалар ҳудудида истиқомат қилаётган ёш оилалар бандлигини таъминлаш, ёш оилалар учун яратилган янги иш ўринлари барқарорлиги ва ишончлилиги борасида жамоатчилик назоратини олиб бориш, касаначилик асосида ташкил этилаётган янги иш ўринларида меҳнаткашлар учун хавфсиз ва қулай меҳнат шароитлари яратилишида кўмаклашиш, оилалар мустаҳкамлигини таъминлашга муносиб ҳисса қўшувчи тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди. Шу мақсадда бугунги кун талабларидан келиб чиққан ҳолда оилавий тадбиркорликни ривожлантириш ишларига касаба уюшмаларининг муносиб ҳиссасини қўшиш борасида тадбирлар белгиланди.

Шу ўринда «Мустаҳкам оила йили» Давлат дастури асосида ишлаб чиқилган Касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши Дастурида белгиланган вазифалар тўғрисида ҳам тўхталиб ўтиш ўринлидир. Унга кўра, Давлат дастурида белгиланган тадбирларни ҳаётга татбиқ этишга муносиб ҳисса қўшиш мақсадида касаба уюшмалари томонидан ижтимоий шериклик асосида жамоа шартномалари ва келишувлари орқали:

- ёш оилаларга эътибор ва ғамхўрликни кучайтириш;
- уларнинг ҳуқуқий ва ижтимоий ҳимоясини таъминлаш, моддий ва маънавий жиҳатдан кенг қўллаб-қувватлаш;
- зарур имтиёз ва қулайликлар яратиб бериш каби йўналишларда салмоқли тадбирларни амалга ошириш режалаштирилган.

Хусусан, жамоа шартномалари ва келишувлари орқали:

- кам таъминланган оилалар вакилларига моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш;
- 1000 нафар оилага мамлакатимизда ишлаб чиқарилган, узоқ муддат фойдаланиладиган жиҳозлар харид қилишлари, шунингдек, уй-жой қурилиши учун фоизсиз ссудалар ажратиш;
- кам таъминланган оилалардан бўлган 1500 нафар талабага шартнома пулларининг бир қисмини корхоналар ҳисобидан қоплаш;
- тармоқ корхоналарида кам таъминланган, боқувчисини йўқотган оилалар фарзандларининг 50 минг нафарини ўқув қуроллари, дарсликлар билан таъминлаш;
- ижтимоий ҳимояталаб оилаларнинг 30 минг нафар фарзандларини имтиёзли асосларда болалар оромгоҳларида соғломлаштириш ишлари амалга оширилади.

Шунингдек, ҳудудларда, айниқса, қишлоқ жойларида касаба уюшмалари маблағларини йўналтирган ҳолда кичик корхоналар барпо этиш орқали ёш оилалар учун 1500 та иш ўрни яратиш кўзда тутилган.

Давлат дастури доирасида касаба уюшмаларининг маҳалла институтлари билан ҳамкорлигини кучайтириш, маҳаллаларда маънавий-маърифий ва спорт тадбирларини ташкил этиш, бу орқали оилалар маънавиятини юксалтириш, соғлом турмуш тарзини кенг қарор топтиришга эришиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилган.

Эҳтиёжманд оилаларга, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига, оилавий тадбиркорлик билан шуғулланаётган фуқароларга касаба уюшмаларида ташкил этилган ҳуқуқий маслаҳат тизими ва «Ишонч» телефонлари орқали амалий, ҳуқуқий ва ташкилий ёрдам кўрсатиш мақсадида «Ижтимоий қўллаб-қувватлаш ахборот марказларини тузиш» лойиҳасини амалга оширишда фаол иштирок этиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилган.

Шунингдек, болалар, ёшлар ва эҳтиёжманд оилаларнинг бепул маданий ҳордиғини ташкил этиш, олий ва ўрта махсус таълим муассасаларида таҳсил олаётган кам таъминланган ва иқтидорли талаба ва ўқувчиларга касаба уюшмалари стипендияларини таъсис этиш режалаштирилган.

Алоҳида таъкидлаш зарурки, Давлат дастури доирасида касаба уюшмалари тизимидаги санаторийларда оилалар саломатлигини мустаҳкамлаш, уларни соғломлаштириш ишларини амалга ошириш борасида тизимли ишлар белгиланган. Хусусан, ижтимоий ҳимоятaлаб оилалардан бўлган 500 нафар аёл касаба уюшмалари санаторийларида бепул соғломлаштирилади. 100 нафар ишловчи ёш оилага 200 дона имтиёзли йўлланмалар ажратиш орқали улар саломатлиги мустаҳкамланади. Касаба уюшма санаторийларида 1000 нафар ёш она ва уларнинг фарзандлари соғломлаштирилади. Қишлоқ ҳудудларида жойлашган санаторийлар атрофида яшовчи оилалар аъзоларини, боқувчисини йўқотган оилалардан бўлган 1,5 минг нафар болани, 500 нафар ногиронни бепул тиббий кўрикдан ўтказиш ва амбулатор даволаш ишлари амалга оширилади.

Корхона, ташкилот ва муассасалар касаба уюшма қўмиталари томонидан ўтказиладиган «Маънавият соатлари» дастурига эса «Мустаҳкам оила йили» Давлат дастури аҳамиятини тарғиб этишга бағишланган мавзулар киритилганлигини ҳам алоҳида таъкидлаш зарур. Шунингдек, «Соғлом оила — соғлом фарзанд» шиори остида «Соғлом оила — жамият таянчи» Республика оилавий спорт мусобақалари ташкил этилади, аёллар спорт фестиваллари ўтказилади.

Таъкидлаш зарурки, Федерация Кенгаши томонидан ташкил этилган мазкур Давра суҳбатидан кўзланган мақсад Давлат дастури ижросини таъминлашда давлат ва нодавлат нотижорат ташкилотлари, фуқаролик жамиятининг барча институтлари ҳамкорлигини янада кучайтиришдир.

Президентимиз таъбири билан айтганда бу каби эзгу мақсад ва вазифаларни амалга ошириш учун давлат ва ҳокимият идоралари, фуқаролик жамияти институтлари, кенг жамоатчилик, бутун халқимиз бир ёқадан бош чиқариб, фаол иштирок этишимиз зарур.

Шу боис тадбирда бу борада олдинда турган вазифаларни изчиллик билан амалга ошириш мақсадидаги ҳамкорлик йўналишида бажариладиган ишлар самарадорлигини таъминлаш хусусида кенгашиб олинди. «Мустаҳкам оила йили» Давлат дастури ижросини таъминлашда давлат ва нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳамкорлигини кучайтириш, имкониятлардан самарали фойдаланишга оид тавсиялар қабул қилинди.

Муҳаббат ЎРМОНБЕКОВА,
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши Матбуот хизмати раҳбари

Раҳматулло ШЕРАЛИЕВ, «Маҳалла» хайрия жамғармаси Республика бошқаруви раиси ўринбосари:

— Давра суҳбатимизда кўп бор такрорланганидек, кейинги йилларда жамоат ташкилотларининг жамиятимиздаги нуфузи ортиб бормоқда. Бевосита Давлат дастурларининг ижросини таъминлашда уларнинг ҳиссаси салмоқли бўлаётир. Шулар қатори «Маҳалла» хайрия жамғармаси ҳам маҳалла институтининг нуфузини янада оширишга, оилаларимизда миллий қадриятларга ҳурмат руҳини уйғотишга ҳаракат қилиб келмоқда.

Касаба уюшмалари билан изчил ҳамкорликни йўлга қўйганмиз. Ҳамкорлик доирасида ёш, эҳтиёжманд оилаларни қўллаб-қувватлаш, оила мустаҳкамлигини ошириш йўлида тарғибот ишлари мунтазам олиб борилмоқда. Жумладан, аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш мақсадида томорқа ерларидан унумли фойдаланишга эътибор катта. Касаба уюшмаларининг бу борада олиб бораётган салмоқли ишларидан хабардормиз. Жамғармамиз томонидан ҳам томорқа экинларини уруғлик билан таъминлашга 1 млрд. сўмдан ортиқ маблағ хайрия сифатида сарфланди.

«Мустаҳкам оила йили» Давлат дастури бандлари ижросини таъминлашда касаба уюшмалари ва жамғарма фаолияти муштарак. Жумладан, эҳтиёжманд оилаларни қўллаб-қувватлаш, уларга имтиёз ва кафолатлар бериш борасида кўплаб хайрли ишларни амалга оширишимиз керак бўлади.

Баҳодир КАРИМОВ, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги вакили:

— «Мустаҳкам оила йили» Давлат дастурини бажариш бўйича вазирлигимиз тегишли чора-тадбирларни ишлаб чиқди. Шу асосда вазирлигимиз томонидан давлат ва нодавлат нотижорат ташкилотлари билан кенг қамровли ҳамкорликни йўлга қўйиш режалаштирилган. Ёшларни иш билан таъминлаш, хусусан, таълим муассасаларини битирган, муддатли ҳарбий хизматни тугатган ёшларни ишга жойлаштириш борасида биргаликда иш олиб бориш шулар жумласидан.

Бундан ташқари, ёлғиз кексалар, пенсионер ва ногиронларнинг ижтимоий муҳофазасига кенг эътибор қаратилган. Жорий йилда 10 минг нафардан ортиқ ногиронларни тиббиёт воситалари билан таъминлаш, 15 минг нафар ногирон билан реаблитация марказларида реаблитация тадбирларини олиб бориш, 30 минг нафар ёлғиз кекса, пенсионер ва ногиронларни тизимдаги соғломлаштириш марказларида саломатлигини яхшилаш ишлари белгиланган. Шунингдек, бу йил 7 та тиббий-ижтимоий муассасаларда қурилиш-реконструкция ишларини олиб бориш, бу ерда даволанаётганларни Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан ҳамкорликда тиббий диспансер кўригидан ўтказиш назарда тутилган.

Феруза РАҲМАТУЛЛАЕВА, Репродуктив саломатлик маркази директори ўринбосари:

Ҳозирги маърузада таъкидланганидек, ўтган даврда мамлакатимизда оила мустаҳкамлиги йўлида катта ишлар қилинди. Албатта, бунинг замирида чуқур ўйланган ислоҳотлар ётибди. Жумладан, ўтган йили ноябр ойида бўлиб ўтган «Ўзбекистонда она ва бола саломатлигини муҳофаза қилишнинг миллий модели: «Соғлом она — соғлом бола» мавзусидаги халқаро форумда юртимиз соғлиқни сақлаш тизими дунё ҳамжамияти томонидан юқори баҳоланди. Дунё бўйича она ва бола саломатлигини асрашда мамлакатимизнинг кучли ўнликдан жой олиши жуда катта муваффақиятдир.

Мамлакатимизда туғиш ёшидаги аёлларни мажбурий тиббий текширувдан ўтказиш, чекка ҳудудларда истиқомат қиладиган аёлларимиз, фарзандларимиз соғлиғини сақлашга ҳам эътибор кучли. Республикадаги 3200 та қишлоқ врачлик пунктларига юқори малакали шифокорларимиз бориб, у ердаги аҳолини текширувдан ўтказиб, аниқланган касалликлар бўйича даволаниш йўлга қўйилган.

Бундан ташқари, ёш оилалар, чақалоқлар оммавий текширувдан ўтказилмоқда. Эътибор қилинг-а, МДҲ давлатлари орасида фақат Ўзбекистонда барча туғилган чақолоқларнинг оммавий текшируви амалга оширилади. Она ва бола саломатлигини асрашда касаба уюшмалари ҳам катта ишларни амалга оширмоқда. «Мустаҳкам оила йили» Давлат дастуридан келиб чиққан ҳолда ўзаро ҳамкорликни давом эттирамиз.

Лола МУРОДОВА, Республика Хотин-қизлар қўмитаси бош мутахассиси:

— Республика Хотин-қизлар қўмитаси, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, «Маҳалла» хайрия жамғармаси билан ҳамкорликда пойтахтимизда ушбу ташкилотларнинг барча туманлардаги раҳбарларини йиғиб, жорий йилнинг биринчи чорагида амалга ошириладиган чора-тадбирларни белгилаб олдик. Ушбу вазифаларни амалга ошириш учун ишчи гуруҳлари шакллантирилди. Ишчи гуруҳлари республикамизнинг барча ҳудудларига бориб аҳволни ўрганишди. Қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий масалалар бўйича маслаҳатчилар, «Камолот» ЁИҲ фаоллари билан хотин-қизларга кўмак бериш бўйича фикр алмашилди.

«Мустаҳкам оила йили» Давлат дастурида белгиланган вазифаларни амалга оширишда қатор давлат ва нодавлат нотижорат ташкилотлари билан ҳамкорликни йўлга қўйганмиз. Жумладан, Халқ таълими вазирлиги, Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими маркази билан ҳамкорликда барча таълим муассасаларида «Ораста қизлар» тўгарагини ташкил этдик. Ушбу тўгараклар қизларимизни ҳаётга тайёрлашга кўмак бераяпти. Бундан ташқари, Халқаро хотин-қизлар куни арафасида Ички ишлар вазирлиги билан ҳамкорликда аёллар колониясида учрашув ўтказиб, жазони ўтаётган аёлларга улар ҳам жамиятимиз аъзолари экани, фарзандлари, оиласи қаровсиз қолмаётганини тушунтирдик. Ўз навбатида, уларнинг оила аъзолари, фарзандлари билан учрашиб, турмуши билан танишдик, зарур ёрдамлар беришга ҳаракат қилдик. Мудофаа вазирлигида «Энг гўзал ҳарбий аёл» танловини ўтказишда ҳам иштирок этдик.

Давлат дастурини амалга оширишда барча давлат ва нодавлат нотижорат ташкилотлари билан ҳамкорликни кучайтиришни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйганмиз.

Шуҳрат УСМОНОВ, «Нуроний» жамғармаси раиси ўринбосари:

— «Мустаҳкам оила йили» Давлат дастурида белгиланган устувор вазифаларни бажариш юзасидан жамоат ташкилотларининг давра суҳбати ўтказилиши айни муддао бўлди. Вазифаларни биргаликда, ҳамжиҳатликда бажаришга киришсак, натижа яхши бўлади. Мамлакатимизда истиқомат қилаётган, катта ҳаётий тажрибага эга нуронийлар бунга баҳоли қудрат ҳисса қўшишади.

Мустақиллик неъмати туфайли ўтган йигирма йилда ҳар жабҳада катта ютуқларга эришдик. Ушбу ривожланишни янада кенг кўламда давом эттириш учун иштиёқ билан меҳнат қилсак айни муддао бўлади. Шунда олдимиздаги барча вазифаларни, шу жумладан, Давлат дастурида белгиланган вазифаларни ҳам муваффақиятли амалга оширамиз деб ўйлайман.

«Ishonch» мухбири
Акмал ТОШЕВ ёзиб олди

Сўз — давра суҳбати иштирокчиларига

Меҳнаткаш манфаати

касаба уюшмалари учун энг муҳим масала

Бола йиғламаса, она сут бермайди, деган нақл бор халқимизда. Лекин оқила она жигаргўшасининг ёш тўкишини кутиб ўтирмайди. Унинг кўз қарашлари-ю, хатти-ҳаракати ва талпинишларидан нима истаётганини дарҳол пайқаб олади. Касаба уюшма ташкилотлари ҳам кейинги пайтда айнан ана шу йўлни тутмоқда. Ариза-ю шикоятларни назардан қочирмаган ҳолда, меҳнаткашларга пешвоз чиқиб, уларнинг дилида тугун бўлиб ётган ёҳуд тилининг учида турган муаммоларга жойида ечим топиш ва энг асосийси, бир хил масалаларнинг қайта-қайта такрорланишига иложи борича чек қўйиш чораларини кўришга интилмоқда. У ёки бу масала бўйича жойларда ўтказилаётган ўқув-семинарлар, конференциялар ва бир-биридан ранг-баранг учрашувлардан кутилган мақсад ҳам, аслида, шундан иборатдир.

Куни кеча Тошкент вилояти касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши томонидан ташкил этилган «Меҳнат соҳасидаги муҳим аҳамиятга молик масалалар» мавзуидаги давра суҳбатини ҳам ана шундай тадбирлар сирасига киритиш мумкин. У, агар таъбир жоиз бўлса, касаба уюшмалари меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини қўллаб-қувватлаш, ходимларнинг меҳнатга оид ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида давлатнинг энг яқин ҳамкори эканлигининг амалдаги исботига айланди.

Албатта, бунда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши ва Савдо-саноат палатаси ўртасида ижтимоий-иқтисодий масалалар юзасидан 2011 - 2013 йиллар учун имзоланган Бош келишувнинг аҳамияти катта бўлиб, устувор йўналишларни оғишмай ҳаётга татбиқ этишда муҳим омил сифатида ҳар жиҳатдан асқотмоқда. Мазкур ҳужжат жойлардаги тармоқ ва ҳудудий келишувлар ҳамда энг қуйи бўғинда қўлланилаётган жамоа шартномалари мазмун-моҳиятини ўзгартириш, бойитиш ва меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ҳимоясини аввалгидан-да кучайтиришни тақозо этади, албатта.

Буни пойтахт вилояти мисолида ҳам кўриш мумкин. Вилоят ҳокимлиги ва савдо-саноат палатаси билан 2010 - 2012 йилларга мўлжаллаб тузилган келишув режали асосда омилкорона иш юритишда ўзига хос йўриқнома вазифасини ўтамоқда.

Тармоқ касаба уюшма тузилмалари томонидан вилоят миқёсидаги 14 та шаҳар, туманлар миқёсидаги 35 та келишув ҳамда юридик шахслар (иш берувчилар) билан имзоланган 7146 та шартнома иш кўлами қай даражада кенгайиб бораётганини кўрсатади.

Табиийки, давра суҳбати ҳам ана шу келишув ва шартномаларда белгиланган меҳнат соҳасига оид масалаларнинг қай даражада бажарилаётганлигини таҳлил этиш ва бу борадаги муаммоларнинг ечимини топишга бағишланди.

— Албатта мавжуд масалалар ечимини топишда вилоят ҳокимлиги, Марказий банк, прокуратура, адлия, молия, савдо-саноат палатаси, меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш, соғлиқни сақлаш, халқ таълими бошқармалари, Омбудсманнинг минтақавий вакиллиги, хотин-қизлар қўмитаси, «Маҳалла» хайрия жамғармаси, Истеъмолчилар ҳуқуқини ҳимоя қилиш жамияти ҳудудий бирлашмаси каби давлат ва жамоат ташкилотларининг яқин ҳамкорлиги ва ёрдами зарур бўлади, — деди, жумладан, вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши раиси Шуҳрат Деҳқонов. — Ўйлайманки, масъул ва манфаатдор томонларнинг мутаносиб саъй-ҳаракати ҳар қандай оғриқ нуқталарни топиш ва лозим бўлган муолажага киришиш имконини беради.

Дарҳақиқат, давра суҳбати чоғида меҳнат соҳасига бевосита ва билвосита оид кўпдан-кўп фикр-мулоҳазалар ўртага ташланди ва ҳатто йўл-йўлакай касаба уюшма етакчи ва фаолларини қизиқтираётган саволларга жавоб топишга ҳаракат қилинди. Масалан, Таълим, фан ва маданият ходимлари касаба уюшмаси Қибрай туман кенгаши раиси Зокиржон Шораҳмедов ўқитувчилар тиббий кўрикдан ўтишда чиқимдор бўлаётганлигига алоҳида урғу бериб, ушбу хизматни молиялаштириш механизмини қайта кўриб чиқиш ва назоратни кучайтиришга эътиборни қаратди.

Мулоқот асносида яна бир долзарб масала ўртага ташланди. Яъни, «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Қонуннинг 14-моддасига мувофиқ «Ходимлар сони 50 нафар ва ундан ошадиган корхоналарда махсус тайёргарликка эга шахслар орасидан меҳнатни муҳофаза қилиш хизматлари тузилади (лавозимлар жорий этилади)», дейилгани ҳолда, бундай хизматларга жойларда иш берувчилар томонидан панжа орасидан қараб келинаётгани танқид остига олинди.

Шароитдан келиб чиқиб, шаҳар ва туман халқ таълими муассасаларини методик таъминлаш ва фаолиятини ташкил этиш бўлимлари таркибида меҳнат муҳофазаси муҳандиси лавозимини жорий этиш мақсадга мувофиқ эканлиги ҳақида фикр билдирилди.

«Максам - Чирчиқ» ОАЖ касаба уюшма қўмитаси раиси Бахтиёр Абдуллаевнинг пластик карточкаларнинг жорий қилиниши қанчалар қулайликлар яратгани, айни вақтда ушбу йўналишда ҳал этилиши кутилаётган, аммо негадир амалда ўзгаришлар у қадар сезилмаётгани хусусидаги мулоҳазалари ҳам қизғин муҳокамага сабаб бўлди. Ҳали-ҳамон кўпчилик учун кўникма ҳосил қилиш жараёни давом этаётган бир палладa чирчиқликлар учун пластик карточка, агар таъбир жоиз бўлса, аллақачон балоғат ёшини ошиб ўтган эски қадрдон эканлигини ҳамма ҳам билмаса керак. Бинобарин, «Максам - Чирчиқ» ОАЖ ишчи-ходимлари у билан 1993 йилдан бери танишдирлар. Бироқ...

Биз, одатда, муносиб меҳнатга муносиб иш ҳақи хусусида кўп гапирамиз. Бу бежиз эмас, албатта. Қаерда ана шу масала ечимини топган бўлса, билингки, ўша жойда кўтаринки руҳ ҳукмрон. Руҳан тетик инсонлар эса шижоатли бўлишади. Ташаббус ҳам ана шундай жамоалардан чиқади, режа ва мажбуриятларнинг бажарилишида ҳам улар илғорлар қаторида бўлишади. Акси бўлса-чи?

Айнан шунга кўра, Автомагистрал бирлашмаси касаба уюшма қўмитаси раиси Гулчеҳра Мавлонованинг иш ҳақидан сурункали қарздорлик тўғрисида куюниб айтган гаплари ҳеч кимни бефарқ қолдирмади. ЎзКУФК маданий-маърифий ва спорт ишлари бўлими мудири Ирисмуҳаммад Абдукаримовнинг бу масала Федерация Кенгаши даражасида кўриб чиқилишига эришиш юзасидан билдирган фикрлари, айтиш мумкинки, давра суҳбатининг ўзига хос амалий ютуғи бўлди.

Кези келганда мазкур давра суҳбатига ҳозирлик кўриш асноси касаба уюшма фаоллари, тармоқ тузилмаларидан меҳнат соҳасига оид кўплаб таклифлар тушганлигини ва улар анжуман меҳмонлари — вилоят ҳокимлиги, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси, Молия ва Соғлиқни сақлаш, Халқ таълими, Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институтининг Тошкент вилояти ҳудудий бўлинмаси вакилларининг иш дафтаридан жой олганлигини қайд этиш лозим. Мана, улардан айримлари:

- Меҳнат Кодексининг 137-моддасига асосан ишлаб чиқариш корхоналарида маъмурият томонидан иш жойларини янги муддатга шаҳодатлашдан ўтказиш зарурлиги;
- ишлаб чиқариш корхоналарида маъмурият томонидан ўрнатилган тартибда ва муддатларда барча ишчи-ходимларнинг ўз лавозимлари бўйича, шу жумладан, раҳбарлар меҳнат муҳофазаси бўйича ўқувларини ташкил этиш ва билимларини мустаҳкамлаш муҳим вазифа эканлиги;
- тижорат банклари томонидан юридик шахс мақомидаги мижозга кўрсатилаётган хизматлар учун энг кам иш ҳақининг бир баравари миқдоридаги абонент тўловларини бекор қилиш кераклиги;
- нодавлат сектори корхоналари ва ташкилотларида иш берувчилар томонидан энг кам иш ҳақи стандартларига риоя этилиши, вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик, ҳомиладорлик ва туғиш нафақаларининг тўланиши устидан назоратни кучайтириш муҳимлиги;
- ёшларни иш билан таъминлашга кўмаклашиш, жойларда «Устоз-шогирд» тизимини изчил жорий этиш, айниқса, коллеж битирувчиларининг иш жойларида муқим ўрнашиб қолишларини таъминлаш...

Шу жиҳатдан олганда, Омбудсманнинг минтақавий вакиллигидан тадбирга ташриф буюрган Раъно Турдибоеванинг мана бу сўзлари жуда ўринли бўлди.

— Кўтарилган муаммолар бир тизимга солиниши ва умумлаштирилиши, маълум муддат ўтгач, ўша муаммолар ўз ечимини топган-топмаганлиги атрофлича, бирма-бир муҳокама қилиниши зарур, — деди у. — Шундай изчилликка эришиш орқалигина олдинга силжиш ва янги-янги муаммолар ечими сари қадам ташлаш мумкин.

Давра суҳбатида яна бир яхши фикр ўртага ташланди. Модомики, ижтимоий шериклик ва жамоатчилик назорати ҳар қандай муаммо ечимида таянч ва суянч бўлишга қодир қудратли омил экан, бундан касаба уюшма етакчилари ўз жойида ва самарали фойдаланишлари, бунинг учун эса давр руҳидан келиб чиққан ҳолда янада фаол бўлишлари лозим.

Ютуқлар эса, шубҳа йўққи, узоқ куттириб қўймайди.

Зайниддин РИХСИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Анжуман

Жиззахда вилоят КУТБКнинг навбатдан ташқари V йиғилиши бўлиб ўтди. Унда вилоят касаба уюшма ташкилотларининг «ЎзКУФК фаолиятининг 2011 йил якунлари ва 2012 йилдаги устувор йўналишлари тўғрисида»ги қароридан келиб чиқадиган вазифалар атрофлича муҳокама қилинди.

Бирлашма кенгаши раиси Н.Пардаев таъкидлаганидек, Бош келишувнинг тузилиши давлат, хўжалик ташкилотлари ва иш берувчилар олдида барча босқичдаги касаба уюшмаларининг нуфузини оширди.

Вилоятда давлат ва нодавлат ташкилотлари билан ҳамкорликда ўнга яқин қўшма тадбирлар режаси ишлаб чиқилиб, изчил амалга оширилмоқда. Бундай ижтимоий шериклик тобора ривожланяпти.

Ишчанлик, қатъият ва фидойилик

устувор вазифаларни таъминлашда муҳим омил

Бирлашма кенгаши ҳисобида турган 7670 та хўжалик юритувчи субъектнинг 6929 тасида жамоа шартномаси тузилди. Шунингдек, битта ҳудудий-минтақавий, 16 та тармоқ келишуви, 23 та туман (шаҳар) миқёсидаги ҳудудий-тармоқ келишувларига кўра 167.729 ходимнинг бандлик, иш ҳақи ва меҳнат муҳофазасига оид ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий, интеллектуал манфаатлари қамраб олинди. Жамоа шартномалари орқали ҳар бир ходимга сарфланган маблағ миқдори 228.100 сўмни ташкил этди.

Нодавлат сектор ходимларининг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоялаш, шунингдек, аъзолик афзалликларини асослаш борасида ҳам муайян ютуқлар бор. Бугунга келиб, 6325 та нодавлат секторида касаба уюшма ташкилотлари фаолият юритяпти. Иш ҳақи бўйича иш берувчиларга 125 та талабнома билан чиқилиб, 1964,7 миллион сўм, маҳаллий ҳокимият органларига 7 та расмий талабнома орқали 170 миллион сўм қарз ундирилди. Касаначилик бўйича тузилган меҳнат шартномалари 3174 тани ташкил этди.

Жамоа шартномалари ва келишувлари орқали кам таъминланган 348 та оила фарзандлари учун ўқув қуроллари, дарсликлар хариди харажатлари қисман қопланди. Фарзандлари 2-3 ёшгача бўлган ёш оналарнинг 158 нафарига 19,8 миллион сўмлик, кам таъминланган 613 оилага 38,2 миллион сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди. Олийгоҳларда таҳсил олаётган 23 нафар талабага шартнома пули қисман тўлаб берилди.

Ходимнинг қонуний ҳақ-ҳуқуқини суд орқали ҳимоялаш амалиёти тобора кенг қамров касб этаётир. Беш киши суд қарорига асосан ўз ишига қайта тикланди ва 3.807.528 сўм миқдорида иш ҳақи, 1.139.119 сўм маънавий зарар ундириб берилди.

Меҳнат муҳофазаси юзасидан жамоа шартномалари битимларида режалаштирилган тадбирларга 1 миллиард 60 миллион сўм маблағ сарфланди ёки бу кўрсаткич ҳар бир ходимга 5358 сўмга тўғри келди. 356 та хўжалик юритувчи субъект фаолияти ўрганилиб, меҳнат муҳофазасига оид аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан 2446 та меъёрий бузилишлар юзасидан тақдимнома киритилди. Корхоналарнинг юқори бошқарув идораларига ҳамда давлат назорати ва текширувини амалга оширувчи органларга чора кўриш учун 13 та таклиф ҳужжатлари киритилди. Ишлаб чиқаришда жароҳат олган ёки боқувчисини йўқотган оилаларга 91 та ҳуқуқий маслаҳат берилиб, 91 миллион сўм миқдорида товон пули ундириб берилди. У ёки бу ҳолатда шикастланиш натижасида етказилган зарарнинг иш берувчи томонидан қопланиши юзасидан 13 ҳолатдаги суд жараёни жабрланувчилар фойдасига ҳал этилди. Меҳнат муҳофазасида уч босқичли маъмурий жамоат назорати ўтган йили 34 та жамоада йўлга қўйилди.

2011 йили ижтимоий суғурта бюджетининг даромад қисми режадагидан ошириб бажарилди. Ходимлар ва уларнинг фарзандларини соғломлаштириш учун 185,4 миллион сўм сарфланиб, 369 та санаторий йўлланмалари олинди. Болалар оромгоҳлари учун жами 530,1 миллион сўм, жумладан, ижтимоий суғурта ҳисобидан 36,5 миллион сўм маблағ харж бўлди. Мавжуд 58 та оромгоҳда 8412 нафар бола соғломлаштирилди. Мавсумда кам таъминланган, моддий ёрдамга муҳтож, кўп болали оилалар фарзандларини соғломлаштиришга эътибор қаратилди. Жумладан, 32-махсус мактаб-интернатнинг 50 нафар, форишлик яйлов чўпонларининг 38 нафар, кам таъминланган оилаларнинг 430 нафар фарзанди, яна қорақалпоғистонлик 30 нафар болалар бепул ҳордиқ чиқаришди.

Ютуқлар билан бир қаторда ҳали ечимини кутаётган муаммолар ҳам йўқ эмас. Айниқса, АСМ тизимидаги касаба уюшмалари фаолиятида кескин бурилиш ясаш муҳим.

Музокарада сўзга чиққан вилоят таълим, фан ва маданият ходимлари касаба уюшма кенгаши раиси Ё.Рустамов, давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари вилоят кенгаши раиси А.Каримов ва бошқалар юзага келган муаммолар ҳамда улар ечими хусусида алоҳида тўхталиб, ишчанлик, қатъият, фидойилик устувор вазифаларни таъминлашда муҳим омил эканлигини таъкидлашди.

Абдуманноп АЗИМОВ,
«Ishonch» мухбири

Президентимизнинг «Қишлоқ жойларда уй-жой қурилиши кўламини кенгайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига асосан Шўрчи туманидаги «Ёш ғайрат» маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида намунавий лойиҳалар асосида 45 та уй қуриб битказилди.

Янги уйлар муборак!

Натижада Шўрчидаги 45 та оиланинг турар жойга бўлган эҳтиёжи қондирилди. Барча қулайликлари мавжуд бу уйларнинг 10 таси 2 қаватдан 4 хонали, 22 таси беш хонали, 13 таси 4 хонали бўлиб, уларни тез, сифатли ҳамда кўркам қилиб барпо этишда «Шўрчи махсус қурилиш таъмир», «Дилшер ТШЭ» Худойназар хусусий фирмалари қурувчиларининг ҳиссаси катта.

«Ёш ғайрат» маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида қад ростлаган бу биноларга Тоир Абзоиров, Инобат Юлдошева, Анвар Менгбоев сингари тадбиркор, қурувчи, шифокор, банк ходими, ўқитувчи сингари турли касб эгалари кўчиб ўтиб, ҳовли тўйлари ўтказишмоқда.

— Давлатимиз раҳбарининг қарори билан жойларда аҳоли учун якка тартибдаги янги уй-жойлар қурилиши ҳақида эшитиб, хурсанд бўлган ва шу уйлардан бирида яшашни орзу қилгандим. Бугун орзуим ушалди, — дейди кўп тармоқли поликлиника шифокори Инобат Юлдошева.

Рустам ДАВЛАТОВ,
«Ishonch» мухбири

Истиқлол инъоми

Байрам муносабати билан Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси ходимлари бирлашган касаба уюшма ташкилоти ҳамда Тошкент шаҳар ҳокимияти бирлашган касаба уюшма қўмитаси ҳамкорлигида ташкил этилган тантанали тадбирда соҳада фидойилик кўрсатган хотин-қизларга фахрий ёрлиқ ва эсдалик совғалари топширилди.

— 37 йилдан бери элимиз тинчлиги йўлида хизмат қилиб келмоқдаман, — дейди Тошкент шаҳар ИИББ муҳандиси Гулсара Рустамова. — Юртимизда аёлларнинг мавқеи мустаҳкамланиб, жамиятда тутган ўрни йилдан-йилга юксалиб бораётганига бугунги тадбир чоғида яна бир бор амин бўлдим. Камтарона меҳнатим қадрланганини юрагимни чексиз ғурур ва ифтихорга тўлдирди.

Биз билан суҳбатда кўп йиллардан буён Тошкент шаҳар ҳокимликлари ходимлари бирлашган касаба уюшма қўмитасида фаолият олиб бораётган Маҳсума Эргашева ҳам бу каби рағбатдан беҳад хурсанд эканлигини яшириб ўтирмади.

— Инсон меҳнатининг рўёби ҳеч бир инсонни ҳаяжонлантирмасдан, тўлқинлантирмасдан қўймайди, — дейди у. — Давлатимиз томонидан аёлларга яратилаётган шарт-шароитлар, аёллар билан эркакларнинг тенг ҳуқуқлилиги, шунингдек, жамиятда аёлларнинг нуфузи тобора ошиб бораётгани истиқлолнинг бизга берган яна бир улуғ инъоми деб биламан.

Тадбир қатнашчилари учун «Имкон» спектакли намойиш этилди.

Жамшид ЭРГАШЕВ,
«Ishonch» мухбири

«Чимён» санаторийси

масъулияти чекланган жамияти жамоаси

Меҳнаткаш халқимизни ва
соҳа ходимларини яшариш,
янгиланиш айёми – Наврўзи
олам билан муборакбод этади.
Барчангизга бахт-саодат, омад,
мустаҳкам соғлик, баҳорий
гўзаллик ҳамроҳ бўлсин!
Хонадонларингиздан файзу
барака ва нур аримасин!

Касаба уюшма оталиғидаги соҳа

Ургут бозоридан – жаҳон бозорига

Туманимизда 57738 та хонадон мавжуд. Аҳолимизнинг қўшимча даромад манбаи асосан томорқа саналади. Фуқароларимиз томорқадан самарали фойдаланишнинг турли усулларини излаб кўришяпти. Ҳамқишлоқларим хонадонларида 1120 уя асалари парваришланмоқда. Негаки, Ургут табиати бу беозор ҳашаротнинг кўпайиши учун жуда мос. Ҳам даромад, ҳам шифобахш неъматга эгалик истагида бўлган кишилар сони кундан кунга кўпайиб бораяпти.

Аниқ ҳисоб-китобларга кўра, бугунги кунда яна 700 оилада асалари уясини кўпайтириш чора-тадбирлари кўриляпти. Қадим аждодларимиз ҳар доим томорқа юмушларини ернинг табиий шарт-шароитидан келиб чиққан ҳолда ташкил этган. Халқимиз бу анъанани давом эттирган ҳолда, томорқа деҳқончилигини интенсивлаштириб келмоқда. Бизнинг Ургутда ток ўстирмаган, узум-майиз етиштирмаётган хонадон йўқ, ҳисоб. Амалдаги йилда оилалардаги токлар сонини яна 64856,7 тупга кўпайтириш мўлжалланаяпти. Ўзим истиқомат қилаётган «Чоштепа» МФЙ ҳудуди тоғли-адирли маскан саналади. Шу боис ҳам узум ва майиз етиштиришда муайян тажриба тўпланган. Хусусан, ўзимнинг хонадонимда 200 тупга яқин ток кўчатларини парваришлаб келаяпман. Йилнинг келишига қараб 400 килограмдан 1-1,5 тоннагача майиз оламиз. Сара майизнинг килосини бозорда 25-30 минг сўмгача сотамиз. Биргина токнинг ўзидан оладиган даромадимиз бадастир ҳаёт кечириш имконини беради. Одатда ҳамма нарса иқтисодга бориб тақалади. Рўзғордан ортган даромадни сандиққа тиқаётганлар ҳам оз эмас. Лекин бизнинг оиламиз анъанаси сал бошқачароқ. Эҳтиёжимиздан зиёдини хайрли, савобли ишларга сарфлашни маъқул кўрамиз. Ортиқча маблағларимни йиғиб Чоштепа маҳалласига олиб келадиган йўлни тўла таъмирлаб бердим. Шунингдек, маҳалла марказини қурилишига бош-қош бўлдим, иккита кўприк қурдим. Кам таъминланган, боқувчисини йўқотган хонадонларга имкон қадар кўмак кўрсатиб келаяпман.

Гапнинг рости машойихларимиз айтишганидек, ўнг қўлинг билан қилган хайрли ишингни чап қўлинг сезмаслиги керак. Гарчанд озгина нокамтарликка берилсам-да, савобли ишларга ҳисса қўшаётганимни тилга олиб ўтдим.

Хўш, бугун ургутлик томорқа соҳибларини нима қийнаяпти? Очиғи, уруғлик масаласида ҳеч қандай муаммо йўқ. Ҳокимият томонидан ташкил этилган 6 та «Дамас» русумли кўчма савдо дўконлари кунда-кунора қишлоқларда бўлиб, аҳоли эҳтиёжини тўла қаноатлантириб келаяпти. Уларда афзаллик бисёр. Терминал ўрнатилган. Шунингдек, туманимизда томорқага ихлос қўйганлар учун қўшимча 45 миллион сўм миқдорида кредит маблағлари ажратилган. Ҳар бир хонадон соҳиби паспорт ва маҳалла маълумотномаси асосида эҳтиёжига яраша маблағ билан таъминланади. Давлатимизнинг бундай ғамхўрлигидан халқимиз беҳад мамнун бўлмоқда.

Туманимиздаги юзлаб хонадонларнинг етти хазинанинг бири бўлмиш парранда билан таъминланиши маъмурчиликнинг янада ошишига хизмат қилади.

Бугун уйим обод, дастурхоним сероб бўлсин, деганлар қўллаб-қувватланаяпти. Биздан талаб этилаётгани яхши ният. Буни ургутликлар юракдан ҳис этишмоқда. Кунлар исиши билан Ургутнинг томорқа хўжаликларида дунё бозорларини безайдиган сара замин неъматларини етиштириш бошланади. Чунки куз, қиш ойларида бунга етарли шароит яратиб берилган эди.

Одил РАҲМОНОВ,
АСМ ходимлари касаба уюшмаси Ургут туман кенгаши аъзоси

Президентимиз томонидан 2012 йилнинг Мустаҳкам оила йили деб эълон қилинганлиги жамиятнинг муҳим бўғини бўлган оилага эътиборнинг юксак намунаси бўлди. Хўш, оила мустаҳкамлиги кўпроқ нималарга боғлиқ? Бизнингча, оила аъзоларининг юксак маънавияти, фойдали юмуш билан машғул бўлиши бу борада муҳим аҳамиятга эга. Аҳоли томорқасидан самарали фойдаланишга қаратилаётган эътибор замирида айни шу мақсад мужассам десак хато бўлмайди.

Тўкинлик асоси

Туманимизда 7 та қишлоқ ва 52 та маҳалла фуқаролар йиғини мавжуд бўлиб, 25845 та хонадон истиқомат қилади. Хонадонларга қарашли томорқа ерлари 3613 гектарни ташкил этади. Жорий йилда шунинг 1120 гектарига сабзавот, 1200 гектарига ғалла, 27 гектарига полиз, 880 гектарига картошка, 480 гектарига бошқа қишлоқ хўжалик экинлари экиш мўлжалланган. Аҳоли ихтиёрида 400 гектар боғ ва 516 гектар токзор ҳам мавжуд. 2012 йилда томорқа соҳиблари томонидан 76,6 минг тонна сабзавот, 44,2 минг тонна картошка, 2,4 минг тонна полиз, 3,4 минг тонна мева, 8,9 минг тонна узум, 13,4 минг тонна гўшт, 47,2 минг тонна сут, 18,8 миллион дона тухум маҳсулотлари етиштириш кўзда тутилган.

Бу борада юқори натижага эришиш, режаларни ортиғи билан бажариш ўз-ўзидан амалга ошмайди. Ҳар бир дамдан унумли фойдаланиш, сидқидилдан меҳнат қилиш талаб этилади. Энг муҳими, бу юмушдан ҳеч ким четда турмаслиги, ўқитувчи ёки шифокор, раҳбар ёки мутахассис бўладими, эл фаровонлиги, дастурхонларимиз тўкин-сочинлиги йўлида астойдил меҳнат қилиши зарур. Касаба уюшма фаоллари бутун диққат-эътиборларини ана шу мақсадни рўёбга чиқаришга қаратганлар.

Ғулом ЎРОЛОВ,
Халқ депутатлари Булунғур туман кенгаши депутати, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси туман кенгаши раиси

Бизга қўнғироқ қилинг

Фарғона шаҳар 1-кўп тармоқли поликлиникаси шифокори А.Мўминов Фарғона вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгашида ташкил этилган «Ишонч телефони»га қўнғироқ қилиб, у билан тузилган меҳнат шартномаси бекор қилинишининг қонунийлигини ўрганиб чиқишни сўради. Текшириш давомида меҳнат шартномасини бекор қилишда иш берувчи томонидан қонун талаблари бузилганлиги аниқланди. Бирлашма кенгашининг тақдимномасига асосан А. Мўминов ишга тикланди.

Меҳнат кодекси талаб қилади

Шунингдек, Фарғона шаҳар 36-мактабгача таълим муассасаси омборчиси Л. Югай бошқа ишга ўтказилганлигидан норозилигини билдирган. Ваҳоланки, МКнинг 92-моддасида ходимнинг меҳнат вазифаларини ўзгартиришга — унга бошқа мутахассислик, малака, лавозимга оид ишни топширишга фақат унинг розилиги билан йўл қўйилиши белгилаб қўйилган.

Агар объектив сабабларга кўра меҳнат шартномасида белгилаб қўйилган вазифаси доирасида ишни давом эттириш мумкин бўлмаса, иш берувчи ходимга мутахассислиги ва малакасига мувофиқ келадиган ишни таклиф этиши керак. Ходим бажараётган ишига ёки эгаллаб турган лавозимига номувофиқ бўлса, мутахассислиги бўйича бир мунча кам малака талаб этиладиган бундай иш бўлмаган тақдирда корхонада мавжуд бўлган бошқа ишга таклиф этилиши шарт.

Ходим бошқа ишга ўтишдан бош тортган ёки корхонада мувофиқ келадиган иш бўлмаган тақдирдагина, меҳнат шартномаси умумий асосларда бекор қилиниши мумкин.

Л. Югай билан бўлган ҳолатда эса мазкур талабларга амал қилинмаган. Муассаса раҳбарияти билан бўлган суҳбатдан сўнг ходим омборчи лавозимида фаолиятини давом эттирмоқда.

Вилоят касаба уюшмалари ташкилотлари бирлашмаси кенгаши юридик бўлими фаолиятида бунга ўхшаш мисоллар кўп. Фуқароларнинг меҳнат қонунчилигига оид ҳуқуқ ва манфаатларини бузилиши аниқланганда, тақдимнома киритиш ёки фуқаролик судларида даво қўзғаш орқали қонунбузилишлар бартараф этилмоқда.

Иброҳимжон ТОШПЎЛАТОВ,
Фарғона вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши юридик бўлими мудири

Тадбир

Осон, тез, қулай

«Электр ҳисоб» дастурий таъминот истеъмолчи фойдаланган электр энергияси тўғрисидаги маълумотларни йиғиш жараёнини тўғри ташкил этиш ва фойдаланилган электр энергияси учун деталлаштирилган ҳолда холисона ҳисоб-китоб қилиш имконини беради.

«Ўзбекэнерго» ДАК томонидан ташкил этилган «Истеъмолчиларга етказиб берилган электр энергиясини ҳисоб-китоб қилиш бўйича дастурий таъминот» мавзуидаги тадбирда шу ҳақда гапирилди.

Шунингдек, мазкур дастур етказиб берилган электр энергияси учун тўловларни ўз вақтида ва самарали йиғиш, фойдаланилган электр энергияси учун истеъмолчига қулай тўлов турларини тақдим этади. Эндиликда истеъмолчи тўловларни қуйидаги автоматлаштирилган тизим орқали тижорат банкларининг тўлов тизими, «Ўзбекистон почтаси», PAYNET ва SMS тўлов орқали амалга ошириши мумкин.

Масалан, мижозлар SMS тўлов орқали бир қанча қулайликларга эга бўлади. Яъни, нақд ва пул ўтказмалари орқали амалга ошириладиган барча тўловлар шахсий уяли телефон тармоғи орқали бажарилади. Истеъмолчи уйда ёки иш жойидан ҳам мобил телефондан SMS тўлов орқали тўловлар ва харидларни бажариши мумкин.

«Электр ҳисоб» дастури замонавий бошқарув тизими ва дастурлаш услублари ёрдамида ишлаб чиқилган бўлиб, келгусида функционал имкониятларини янада оширади. Буларнинг барчаси «Ўзбекэнерго» ДАК томонидан истеъмолчиларга кўрсатиладиган хизмат сифатини янада яхшилайди.

Ж. ЭРГАШЕВ

Матбуот анжумани

Ўзбекистон Миллий матбуот марказида Давлат статистика қўмитаси томонидан «Мамлакатимизда сўз эркинлигини таъминлаш, ахборот соҳасини ислоҳ қилиш, оммавий ахборот воситалари ва давлат бошқаруви органлари ўртасидаги алоқаларни янада такомиллаштириш бўйича давлат статистика тизимида амалга оширилаётган ишлар» мавзуида матбуот анжумани ўтказилди.

Алоқаларни такомиллаштириш йўлида

Анжуманда 2011 йилда тадбиркорлик субъектларига уларнинг ҳуқуқлари, статистика соҳасига оид қонунчилик ва меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар талабларини тушунтириш бўйича оммавий ахборот воситалари орқали 2148 марта чиқишлар амалга оширилганлиги маълумот учун иштирокчилар эътиборига ҳавола этилди.

Тизимда тезкорлик, аниқликни таъминлаш ҳамда фойдаланувчилар учун янада қулайликлар яратиш мақсадида расмий веб-сайт орқали интерактив хизмат турларини кенгайтириш ва такомиллаштириш борасида амалга оширилаётган ишлар бир-бир санаб ўтилди.

— Жорий йилда яна 20 дан ортиқ давлат статистика ҳисоботи шаклларини электрон кўринишда ҳамда 2012 йилнинг охиригача 40 дан ортиқ давлат статистика ҳисоботи шаклларини топшириш имконияти яратилади, — деди Давлат статистика қўмитаси Ахборот хизмати раҳбари Акром Султонов.

Анжуманда тизимда ахборот соҳасини ислоҳ қилиш бўйича келгусида амалга оширилиши мўлжалланган тадбирлар тўғрисида ҳам маълумот берилди.

Ўз мухбиримиз

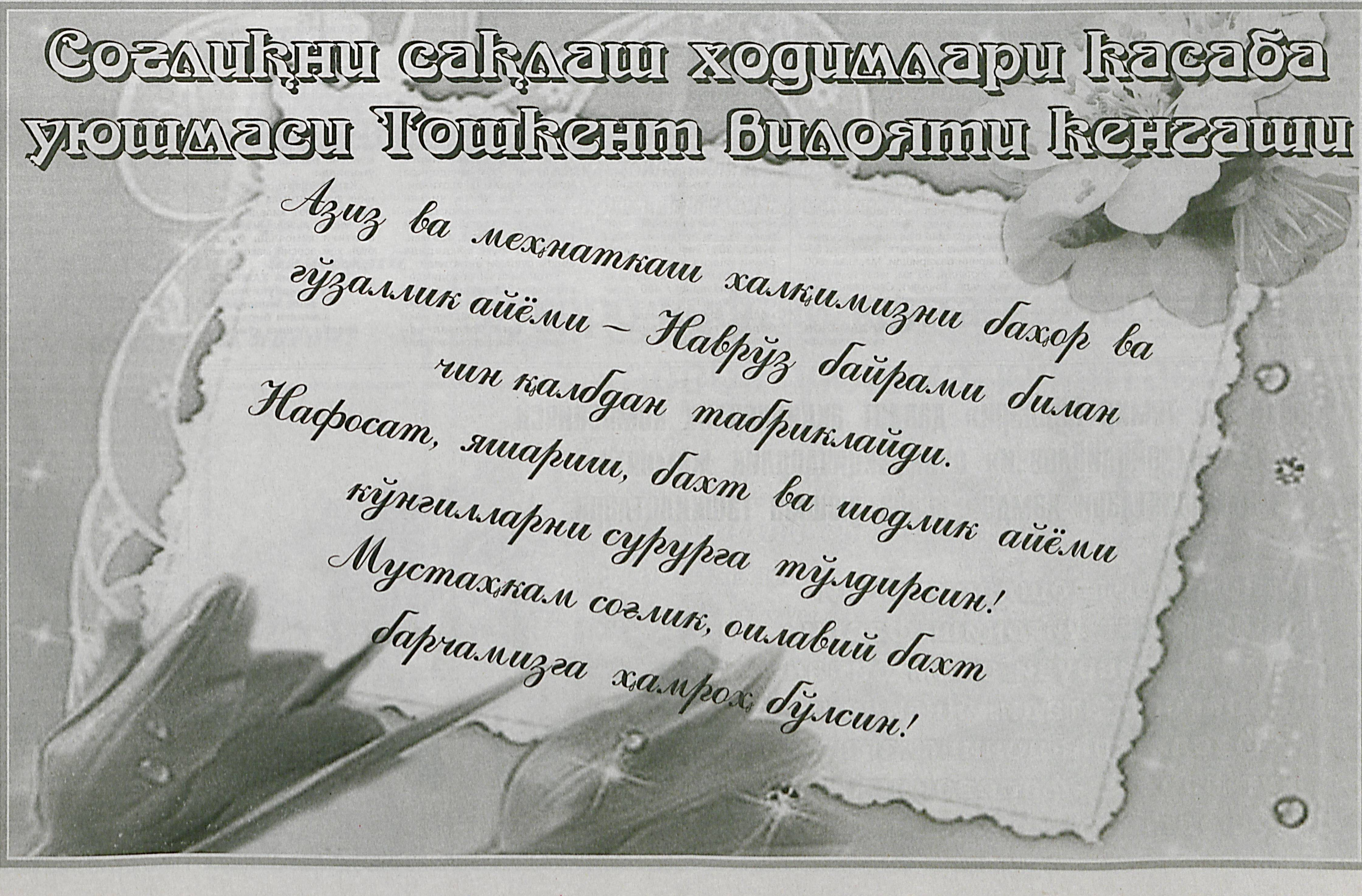

Фаолиятга
НАЗАР

Ishonch
2012-yil 17-mart № 34-35 (3072)

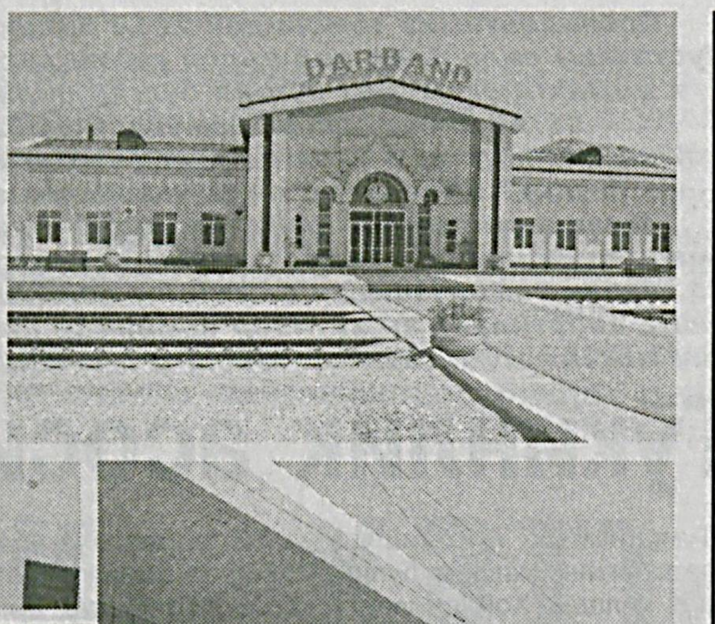
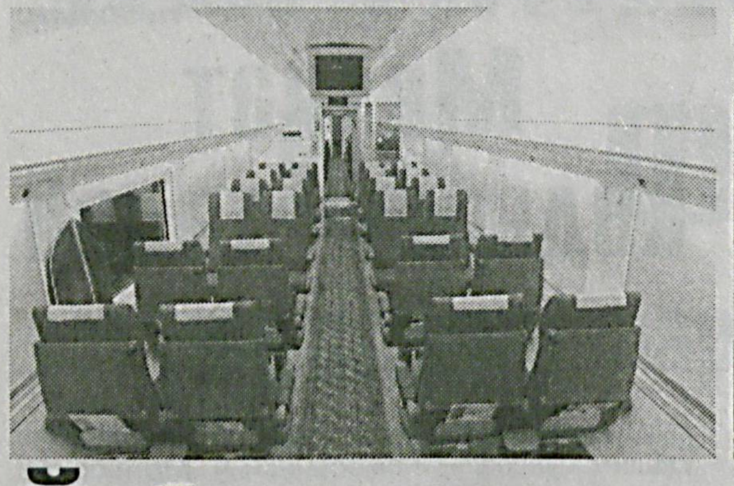
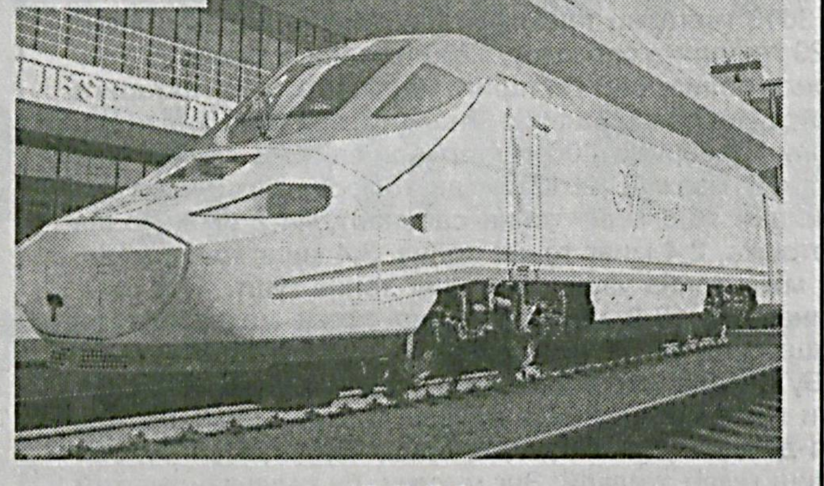

Ўзбекистон темир йўллари ривожланиш жараёнида

Ўзбекистон темирйўлчилари ва транспорт қурувчилари касаба уюшмаси Марказий кенгаши раиси Кутлимурот Собиров билан суҳбат

— Қутлимурот Собирович, мустақиллик йилларида «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акциядорлик компаниясида улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Суҳбатимизни шундан бошласак...

— Иқтисодиётимизнинг қон томири бўлмиш темир йўл тармоғини ривожлантиришга мустақиллигимизнинг дастлабки йилларидан катта эътибор қаратиб келинмоқда. Чунки соҳани изчил ислоҳ қилмасдан туриб муваффақиятга эришиб бўлмайди. Президентимизнинг 1994 йил 7 ноябрдаги «Ўзбекистон темир йўллари» давлат-акциядорлик компаниясини тузиш тўғрисида»ги Фармони бу борада айни муддао бўлди. Натижада, янги йўллар қурилишига, тармоқни ривожлантиришга замин яратилди. Тез орада 342 км. узунликдаги Қизилқум саҳроси бағрини тилиб ўтган «Навоий-Учқудуқ-Султонувайстоғ-Нукус» ва 223 км.ли «Аср мўъжизаси» деб ном олган «Тошғузор-Бойсун-Қумқўрғон» янги темирйўл тармоқлари қуриб битказилди. Бу йўлларнинг ишга туширилиши республикамиздаги табиий менералларнинг бош захираларига йўл очди, юртимизда ички транспорт қатновини арзонлаштириш имконини яратди.

Янги йўллар туфайли қўшни давлатлар ҳудудидан ўтишга ҳожат қолмади, натижада кўп миқдордаги валюта маблағлари тежалишига эришилди.

Биргина Навоий вилояти ҳудудида 15 та станция барпо этилди, ўнлаб турар-жой масканлари, маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари ва мактаблар қад ростлади ва бу ерларда кўплаб янги иш ўринлари бунёд этилди.

Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятини мамлакатимизнинг бошқа ҳудудлари билан боғловчи Амударё узра қурилган 681 метрли кўприк шарофати билан маҳаллий ва халқаро ташишлар ҳажми кескин ошди, Урганч-Тошкент йўналишидаги поездларнинг йўлда юриш вақти 5,5 соатга, масофа эса 300 км.га қисқарди.

Умуман олганда, мустақиллик йиллари мамлакатимизда 956 км. темир йўллар барпо этилди, бир-биридан мураккаб муҳандислик ечимига эга 94 та кўприклар қурилди.

— Темирйўлларни электрлаштириш борасида қандай ютуқларга эришилди?

— Улар ҳақида кўп гапириш мумкин. Мисол учун, 114 км. узунликдаги «Тўқимачи-Ангрен» темирйўл ҳудуди электрлаштирилгач, бу йўлнинг ўтказиш қуввати 1,4 баробарга ортди. Атроф-муҳитга чиқаётган зарарли чиқиндилар ҳажми 1,5 баробарга камайиб, поездларнинг юриш вақти қисқарди.

Сўнгги йилларда «Жиззах-Янгиер» йўналиши бўйича электрлаштирилган икки йўлли ва «Янги Янгиер-Фарҳод» йўналиши бўйича бир йўлли темирйўл тармоғи қурилиши бошланган эди. Яқинда юқори тезликда ҳаракатланадиган поездлар қатновини ташкил этиш лойиҳасининг навбатдаги босқичи — «Янги Янгиер-Даштобод» участкасида электрлаштирилган темирйўл линиясини қуриш ишлари ҳам муваффақиятли тугалланди. Бу жараёнда 4 та кўприк, 189 та сунъий иншоот, 148 та сув қувури, 40 та сув ўтказгич ва битта туннел шаклидаги темирйўл ўтказгич, турли кучланишдаги электр узатиш линиялари, мураккаб муҳандислик қурилмалари бунёд этилди. Ҳозирда Тошкентдан Мароқандгача бўлган йўллар электрлаштирилган, эндиликда Мароқанддан Қарши, Бухоро ҳамда Термизгача бўлган темирйўлларни электрлаштиришга замин яратилмоқда.

— Йўловчиларни ташиш борасида амалга оширилган ишларга ҳам тўхталиб ўтсангиз...

— Мустақиллик йилларида поездларда йўловчилар учун ҳар томонлама қулай шароит яратилди. Тошкентдан Самарқандга «Регистон», Бухорога «Шарқ», Қаршига «Насаф» тезюрар поездлар қатновининг йўлга қўйилгани мижозларни ҳар томонлама қулайликларга эга ушбу поездларда тез манзилларига етиб бориш имкониятини бермоқда.

Юртимиз мустақиллигининг 20 йиллиги арафасида Тошкентдан Самарқандга Испаниядан келтирилган «Талго-250» русумидаги ўта тезюрар «Афросиёб» поезди қатновининг йўлга қўйилиши юртдошларимиз учун байрам туҳфаси бўлди. Ушбу йўналишда йўлларни тезюрарга мослаштириш борасида сўнгги икки йил ичида темирйўлчиларимиз жуда катта ҳажмдаги бунёдкорлик ишларини бажаришди. Масалан, 600 км. йўл қайта тикланди, 68 км. янги темирйўл линиялари ётқизилди. Тошкент, Самарқанд вокзаллари реконструкция қилиниб, жаҳон андозаларига мос равишда тўлиқ жиҳозланди.

Адҳам ДАМИНОВ
суҳбатлашди

Ўзбекистон темирйўлчилари ва транспорт қурувчилари касаба уюшмаси Марказий кенгаши аъзоларининг компания раҳбарияти билан биргаликдаги йиғилишида тармоқ келишуви бўйича 2011 йилда амалга оширилган ишлар муҳокама этилди.

Якунлар — қониқарли, талаблар — асосли

Дарҳақиқат, меҳнат муносабатлари ва у билан боғлиқ ижтимоий-иқтисодий муносабатларни тартибга солишда жамоа шартномалари ва келишувларининг аҳамияти беқиёс. Айнан 2011 йил учун 71 та жамоа шартномаси ва битта келишув тузилган бўлиб, улар орқали 80331 нафар темирйўлчилар ва транспорт қурувчиларнинг манфаатлари ҳар томонлама қамраб олинган.

Тармоқ келишуви мажбуриятларининг 2011 йилда бажарилишида темир йўл компаниясида эришилган ютуқлар муҳим омил бўлди. Йил давомида темирйўлчилар томонидан 59,2 млн. тонна халқ хўжалиги юклари манзилларига етказилди, 15,95 млн. йўловчи ташилди. Муҳими корхоналарда меҳнат қилаётган ходимлар, аёллар ва ёшлар, меҳнат фахрийларини ҳар томонлама ҳимоялаш, қулай иш шароитларини яратиш масаласида сезиларли ютуқларга эришилди.

Тармоқда соҳа ишчи-хизматчиларининг дам олишига катта аҳамият бериб келинмоқда. Темирйўлчилар ва уларнинг фарзандларини соғломлаштириш учун «Назарбек», «Чимён», «Сиҳатгоҳ» каби санаторий-профилакторийлар ҳамда «Хўжакент» дам олиш маскани йил давомида фаолият юритиб келмоқда. 2011 йилда сиҳатгоҳ ва дам олиш масканига 808 та, санаторий-профилакторийларга 2332 та йўлланма берилди, сув спорт саройига 2283 та чипта тарқатилди. Ёз мавсумида 6888 нафар бола оромгоҳларда соғломлаштирилди. Бу борада Оролбўйи болаларига алоҳида эътибор қаратилди. Масалан, Қўнғирот минтақавий темир йўл узели темирйўлчиларининг 250 нафар фарзанди Қўнғирот профилакторийсида, 214 нафари «Қибрай» оромгоҳида дам олдирилди. Компания томонидан ажратилган 10 млн. сўм маблағ ҳисобига Оролбўйи темирйўлчиларининг 84 нафар фарзанди «Қибрай» оромгоҳида бепул ҳордиқ чиқаришди. Темирйўлчилар ва транспорт қурувчиларини ижтимоий ҳимоялаш мақсадида йўлланмаларнинг 1990 донаси бепул тарқатилди.

Касаба уюшмалари спорт, маънавий-маданий тадбирларга ҳам катта эътибор қаратди. Биргина ижтимоий соҳа муассасалари фаолияти учун 59 млрд. сўм миқдорда маблағ сарфланди.

Келишув шартлари чуқур таҳлил этилиб, келгусида иш ҳақларининг белгиланган муддатларда берилиши, пенсионерларга моддий ёрдам кўрсатиш, меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги талабларига тўлиқ риоя этиб, бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олишга эътиборни кучайтириш ҳақида ҳам гап борди. Сўзга чиққанлар томонидан айтилган фикрлар инобатга олинган ҳолда галдаги вазифалар белгилаб олинди.

Д. АДҲАМОВ

«Ўзтемирйўлйўловчи» ОАЖда 2011-2012 йиллар учун тузилган жамоа шартномасининг 2011 йилда бажарилишига бағишланган конференция бўлиб ўтди.

Жамоа манфаатлари устувор

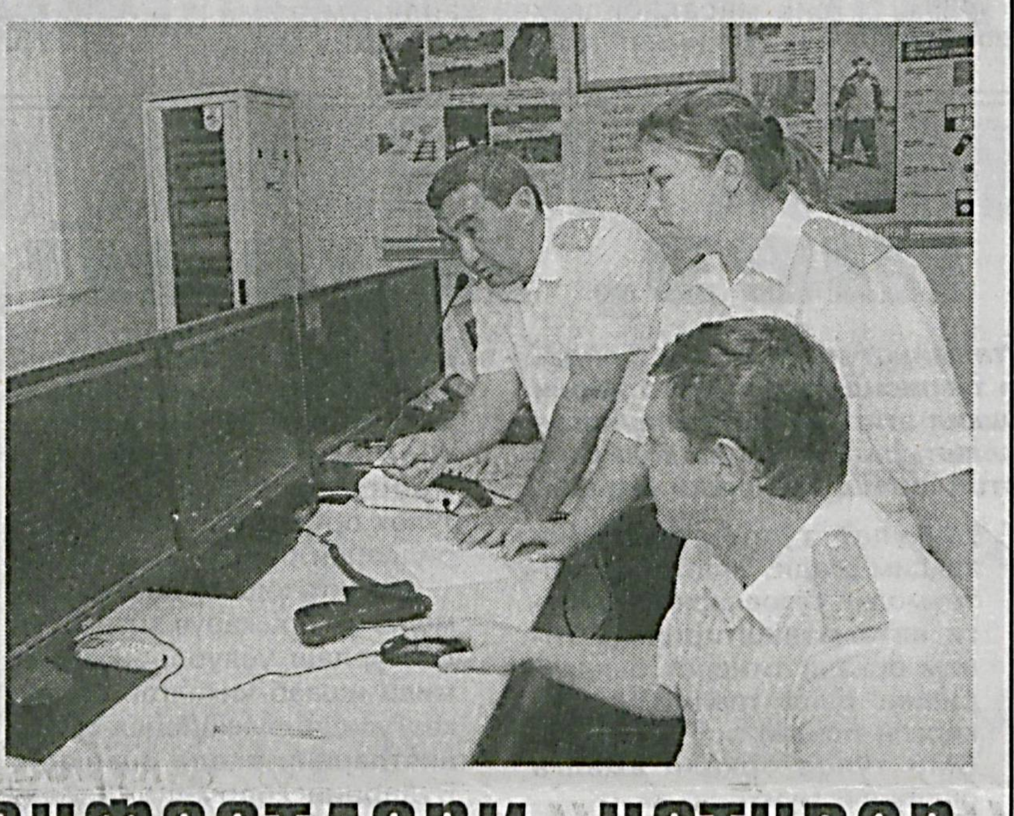

«Ўзтемирйўлйўловчи» ОАЖ соҳа ходимларининг асосий вазифаси вокзалларда, поездларда йўловчиларга юқори даражада хизмат кўрсатиш, йўловчи поездларни яхши тайёргарликдан ўтказган ҳолда рейсларга қўйиш, вагонларни ва ундаги жиҳоз ҳамда шароитларни замонавий талаблар асосида янгилаб бориш, вокзалларда йўловчилар учун барча қулайликларни яратишдан иборат. Шу орқали биз ўз поездларимизга кўпроқ мижозларни жалб қила оламиз. Хўш, бу вазифаларни қандай бажаряпмиз? 2011 йилда поездларимизда 15,9 млн. йўловчини манзилларига етказиб қўйдик. Халқаро ташишларда ҳам йўловчилар оқими сезиларли ошди. Ўз навбатида жамоамиз даромадни ҳам кўпайтирди. Даромадга қараб буромад деганларидек, кўрилган фойданинг бир қисми ходимларимиз ва уларнинг оила аъзолари манфаати учун сарфланмоқда.

Жамоа шартномамиз 16 бўлим ва 157 банддан иборат бўлиб, уларнинг барчаси 2011 йилда тўлиқ бажарилди. Ишчиларга иш ҳақи ва меҳнат таътилига чиқишдаги пуллари ўз вақтида тўланди. 2010 йилда корхонамизда ўртача маош 346 минг 18 сўмни ташкил этган бўлса, 2011 йилда 461 минг сўмни ташкил этди.

Кам таъминланган эҳтиёжманд оилаларнинг 480 тасига 27 млн. сўмдан ортиқ моддий ёрдам берилди. Бу борада тушган аризалар қисқа вақт ичида ўрганилиб, эгаларига ўз вақтида жавоб бериб борилди.

Йил давомида бирлашган касаба уюшма қўмитамиз томонидан меҳнат қонунчилигига риоя қилиш, меҳнат муҳофазаси ва ишчиларни сифатли кийим-кечак билан таъминлаш масалалари назорат қилиб борилди. Меҳнатни муҳофаза қилишга 334,5 млн. сўм маблағ сарфланди.

Шунингдек, йил давомида 1250 нафар пенсионерга 168,5 млн. сўм миқдорида моддий ёрдам кўрсатилди. Меҳнат таътилига чиққан ишчи-хизматчиларимизга даволаниш ва соғликларини тиклаш учун 1 млрд. 453 млн. 532 минг сўм миқдорида ёрдам пуллари ажратилди.

Ўтган йили ишчи-ходимларимиздан 281 нафари сиҳатгоҳлар ва дам олиш масканларида ўз соғликларини тиклашди. Ёзги болалар соғломлаштириш оромгоҳларида темирйўлчиларнинг 419 нафар фарзанди дам олдирилди.

Юртимизда темир йўлларида ҳаракатланаётган ўта тезюрар «Афросиёб» поездида ҳар томонлама билимли, чет тилларни биладиган зукко ёшлар хизмат кўрсатмоқда.

Йил давомида мунтазам спорт мусобақаларини уюштиришга ҳам катта эътибор қаратдик. Байрамлар ҳам муносиб равишда тантанали ўтказилди.

Жамоа шартномаси бизнинг фаолиятимиз учун асос бўлиб хизмат қилади. Касаба уюшма аъзоларимиз манфаатини ҳимоялаш бундан буён ҳам асосий мақсадимиз бўлиб қолаверади.

Исомиддин ҲАМРОЕВ,
«Ўзтемирйўлйўловчи» очиқ акционерлик жамияти бирлашган касаба уюшма қўмитаси раиси

Ғолиб касаначилар

Ўзбекистон темирйўлчилари ва транспорт қурувчилари касаба уюшмаси Марказий кенгаши томонидан ўтган йилнинг баҳорида эълон қилинган «Энг яхши касаначи аёл» кўрик-танлови ниҳоясига етди.

Ўзбекистон темирйўлларининг «Бухоро», «Қўқон» минтақавий темирйўл узелларида, «Ўзтемирйўлмаштаъмир» унитар корхонаси, «Тошкент йўловчи вагонларни қуриш ва таъмирлаш заводи» ОАЖ, «Андижон механика заводи» шўъба корхонаси, йўловчи вагонларни рейсга техник ва технологик тайёрлаш депоси ҳамда «Бухоро» локомотив деполарида касаначилик фаолияти соҳасида салмоқли ишлар амалга оширилди. Жойлардаги касаначилик билан шуғулланувчилар ўзларига яратилган қулай шароит ва тегишли материал ҳамда хомашёнинг ўз вақтида етказиб берилаётгани туфайли катта ҳажмдаги ишларни бажаришмоқда.

Кўрик-танловда «Ўзтемирйўлмаштаъмир» унитар корхонаси касаначиси Наталья Галкина энг юқори кўрсаткичга эришганлиги таъкидлаб ўтилди. Бу меҳнаткаш аёл 2011 йилда умумий қиймати 33 млн. 211 минг сўмлик маҳсулот — локомотив агрегатлари учун ҳар хил брезент, ўриндиқ ғилофлари тикиб берди.

Шунингдек, «Андижон механика заводи» шўъба корхонасидан касаначи Маҳфуза Юсупова фаолияти ҳам эътироф этилди. У сўнгги беш йил ичида умумий қиймати 3 млн. 304 минг сўмлик маҳсулот — ишчилар учун махсус кийим-кечак ва қўлқоп тикишга муваффақ бўлди.

— Шуни мамнуният билан айтиш керакки, бундай қўли гул аёлларимиз меҳнати билан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар мамлакатимиз ҳудудидагина эмас, балки ҳамдўстлик мамлакатларида ҳам локомотив ва йўловчи вагонларга ўрнатилаётир, — дейди Ўзбекистон темирйўлчилари ва транспорт қурувчилари касаба уюшмаси Марказий кенгаши бўлим мудири Шермат Бегматов.

Кўрик-танлов ғолиблари муносиб тақдирланди. Бундан руҳланган касаначилар Мустаҳкам оила йилида янада ғайрат билан ишлашга сўз бердилар.

Ўз мухбиримиз

«Ўзбекистон темир йўллари» давлат акционерлик компанияси «Ўзтемирйўлйўловчи» очиқ акциядорлик жамияти маъмуриятлари ҳамда касаба уюшма ташкилотлари

Барча юртдошларимизни табиатнинг уйғониш фасли бўлмиш Наврўзи олам билан муборакбод этади. Янгиланиш фасли хонадонингизга қут-барака, фаровонлик ва шодлик олиб келсин!

«Инсонга наф келтириш — олий бахт» танловига

Гўзал қалб соҳиби

Инсоннинг ҳусниҳати қанчалик чиройли бўлса, унинг қалби, ички дунёси ҳам шунчалик гўзал бўлади, деган гап бор. Қашқадарё вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгашининг ташкилий ишлар бўлими мудири Яраш ака Норовнинг дастхатини кўрган киши бу гапнинг нақадар тўғрилигига амин бўлади. Дарҳақиқат, Яраш ака фидойи, меҳнатсевар, инсонпарвар қалб соҳиби. Касаба уюшмалари соҳасида узоқ йиллардан бери самарали ишлаб келаётган устознинг меҳнатлари муносиб қадр топди. Яраш Норовга Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг «Эҳтиром» нишони топширилди...

Яккабоғ туманининг Болғали қишлоғида деҳқон оиласида туғилган қаҳрамонимиз олти ёшидан ўрта мактабнинг биринчи синфига ўқишга борди. Илмга чанқоқлик, адабиётга қизиқиш, фан чўққилари сари интилиш ўқувчилик йиллариданоқ кўзга ташланди. Ёзган шеърлари туман газеталарида чоп этила бошланди. Отаси Абди бобо фарзандларининг яхши ўқишини истар ва уларни бу йўлда тинимсиз руҳлантириб турарди. Бунинг натижаси ўларoқ, олти ўғил ва бир қизнинг барчаси турли олий ўқув юртларида намунали таҳсил олишди. Тўнғич ўғил Абдураҳмон Тошкент халқ хўжалиги (ҳозирги иқтисодиёт университети) институтини тугатиб, кўп йиллар иқтисодчи лавозимида ишлади. Абдураим Тошкент педагогика институтини тамомлаб, ҳаётини ёш авлодга таълим-тарбия беришга бағишлади. Бригада бошлиғи бўлиб кўпчиликка ибрат кўрсатди. Укалари Тўра ва Абдурашид тиббиёт соҳасини танлашди, синглиси Ойқиз ҳам ўқитувчилик заҳматини ҳаёт мазмуни деб билди. Яраш аканинг ўзи эса 1965-69 йилларда Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтида (ҳозир университет) таҳсил олди. Ўқишни тугатиб, ўзи ўқиган ўрта мактабда математика фанидан сабоқ бера бошлади.

Меҳнатни севиш саодати

Ҳаммаси бир маромда кетаётганди. Яраш Норов ўз касбини яхши кўрар, юқори синф ўқувчиларига алгебра ва геометриядан дарс ўтарди. Бироқ 1981 йилда акаси Абдураимнинг автоҳалокат туфайли ҳаётдан кўз юмиши бутун оилани гангитди. Айниқса, Яраш ака ўзини анча олдириб қўйди. Ака-укалар маслаҳатлашиб, «дардни бироз унутсин», деган мақсадда Ярашни Қаршида ишлашга кўндиришди. Норов вилоят халқ таълими бошқармасига ишга ўтди. Меҳнат таълими бўйича инспектор бўлиб фаолиятини бошлаганида вилоятда 24 та ўқув ишлаб чиқариш комбинати бор эди, Яраш аканинг саъй-ҳаракати билан бу кўрсаткич уч йилда 58 тага етди. Я.Норовга «Ўзбекистон халқ таълими аълочиси» унвонини беришди. Таълим мактаблари бўйича мудир бўлиб ишлаган пайтида кўпгина муассасаларда ўқувчилар бригадаси тузилди, қўшимча маблағ ишлаб топиш йўлга қўйилди. У халқ таълими бошқармасида ишлаган кезларида ўқувчиларнинг ўрта маълумот билан бирга бирор ҳунар эгаллашини жуда-жуда истаган ва бунинг учун ўқув ишлаб чиқариш комбинатларини кўпайтиришга катта ҳисса қўшган эди.

— Мустақиллик орзуларимизнинг бекаму-кўст амалга ошишини таъминлади, — деди устоз қалби қувончга тўлиб. — Илгари ўрта мактабни тугатган ўқувчи оддийгина битирувчига айланарди. Бугун касб-ҳунар коллежларини тамомлаётган ёшлар бемалол бирор корхонада ишлашга қодир кичик мутахассислар ҳисобланади ва давлатимиз ҳам уларнинг ишга жойлашиши учун барча чора-тадбирларни кўраяпти.

Суяги шу соҳада қотган эмасми, Яраш Норов таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси вилоят кенгаши раис ўринбосари бўлиб ишлаган даврида педагогларни ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий ҳимоялаш тадбирларига катта эътибор қаратди. Касаба уюшма ишида ўнлаб ёшларга устозлик қилди. Бугунги кунда Қашқадарё вилоятида забардаст касаба уюшма фаолларига айланган Шодмон Кубаев, Шерзод Йўлдошев, Анвар Хўжақулов, Козим Атабоев, Жамила Тўрақулова ва бошқалар Яраш Норовни ўзларига устоз деб билишади.

Я.Норов ўн икки йилки, Қашқадарё вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгашида ташкилий ишлар бўлими мудири лавозимида ишлаб келмоқда. Барча бўлим мудирларидан режадаги ишлари юзасидан ҳисоботларини олади, уларга юқори ташкилотлар қарор ва буйруқларини етказади, бошланғич ташкилотлар етакчиларига ўқув чоғида касаба уюшма ишини ташкил этишда амалий ёрдам беради. Ёш кадрларга эринмасдан ўргатади. Барчадан ишга виждонан ёндашишни, сидқидилдан ишлашни талаб қилади.

Оиланинг бахти

Яраш аканинг оиласига барча ҳавас билан қарайди. Турмуш ўртоғи Чинни опа Қувондиқова ўқитувчиликдан нафақага чиқди.

Катта қизи Гавҳар бошланғич синф ўқитувчиси. Ҳулкар Қарши педагогика коллежида таълим беради. Ҳилола ҳисобчи-статист, Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институтида ишлайди. Мунира Қарши Давлат университетида чет тиллар йўналишида ўқиган. Таржимонлик билан ҳам шуғулланади. Яна бир қизи Мунożот эса ота касбини танлаган. Таълим, фан ва маданият ходимлари касаба уюшмаси Қарши шаҳар бирлашган касаба уюшма қўмитасида ташкилий ишлар бўйича мутахассис. Хуршида Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институтида учинчи, ўғли Азизбек эса Қарши Давлат университетида биринчи босқич талабаси. Азизбек Норовнинг бир қатор ҳикоялари республика матбуотида чоп этилган. Ёш адиб айни пайтда «Қашқадарё» газетасида мухбирлик ҳам қилмоқда.

Яраш аканинг оиласида адабий муҳит ҳукмрон. Деярли ҳар бир оила аъзоси шеър ёзади, бўш вақтлар ўқилган китоблар муҳокамаси билан ўтади.

Эъзоз

Яраш Норовнинг самарали меҳнатлари муносиб баҳосини олди. У Республикасимиз мустақиллигининг 15 ҳамда 20 йиллиги эсдалик нишони билан тақдирланган. Касаба уюшмаларининг «Эҳтиром» нишони ҳам кўксига ярашиб турибди.

Акмал АБДИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Таълим, фан ва маданият ходимлари касаба уюшмаси Тошкент вилоят кенгаши

Ўзбекистон халқини ва тармоқ ходимларини уйғониш, яшариш, янгиланиш ҳамда эзгу умидлар рамзи бўлган

НАВРЎЗ АЙЁМИ

билан қизғин қутлайди. Қалбингизни баҳорий кайфият асло тарк этмасин!

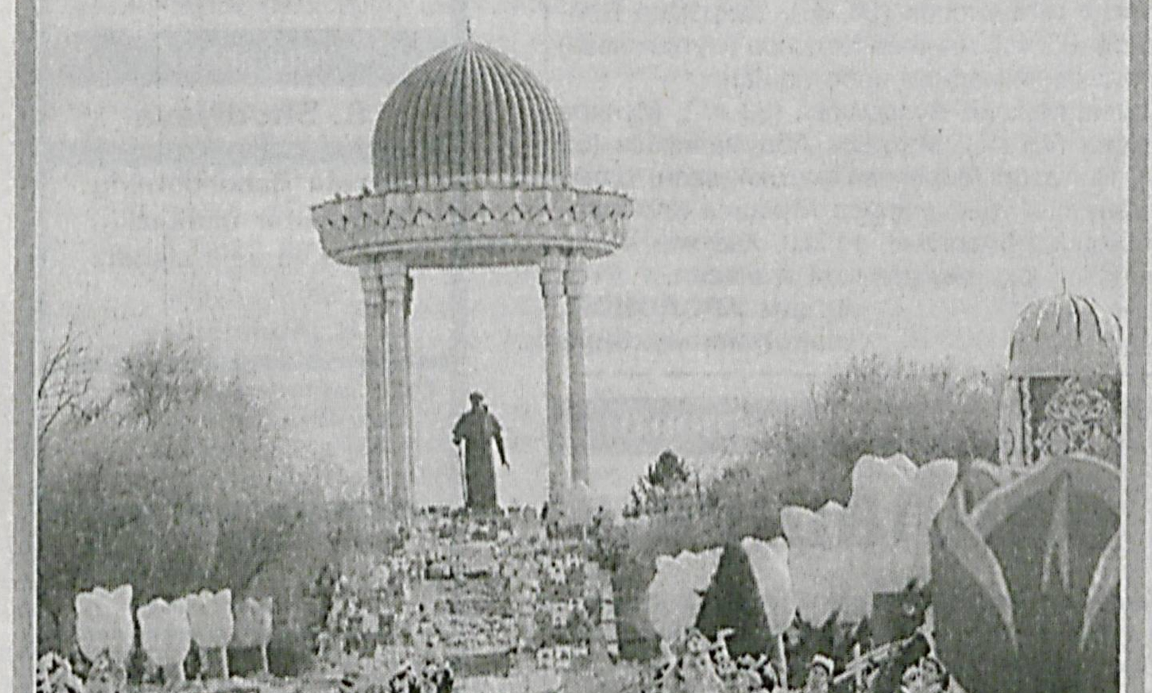

Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси Бухоро вилоят кенгаши

Эл саломатлиги йўлида фидокорлик кўрсатаётган қалби дарё шифокорларни, серқуёш Ўзбекистонимизнинг кекса-ю ёшини муборак айём — Наврўз байрами билан табриклайди.
Барча юртдошларимизга мустаҳкам соғлик, узоқ умр, Ватан бахт-саодати йўлидаги улуғвор ишларида юксак муваффақиятлар тилайди.
Мустаҳкам оила йилида бошлаган ҳар бир хайрли ишингиз омадли бўлсин!

Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи касаба уюшма қўмитаси

Ўзбекистон халқини орзу-умидлар айёми – Наврўзи олам билан самимий қутлайди.
Юртимиздаги барча миллат вакилларига тинчлик-хотиржамлик, сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва фаровонлик тилайди.
Ҳар бир оилани қут-барака ва хотиржамлик асло тарк этмасин!

Омон бўлинг,
МУҲТАРАМ ГАЗЕТХОН

Ishonch
2012-yil 17-mart № 34-35 (3072)

Баҳор ташрифи

Сен кўнгилнинг самовий рақси
Зеби жаҳон кўркининг нақши,
Сен фаришта, мен куйчи бахши —
Баҳор бўлиб келганинг яхши

Қаҳратондан қақшади жоним,
Соғинчларга ташлади ғаним.
Ташрифингдан яшнади таним —
Рафтор бўлиб келганинг яхши.

Ғолиб туғдай адирлар алвон,
Чучмомалар уради жавлон
Жилвасида жаннату ризвон —
Бедор бўлиб келганинг яхши.

Ҳар гиёҳда висол хислати,
Ҳар қиёқда завол қисмати.
Сен ғанимат дийдор нисбати —
Дийдор бўлиб келганинг яхши.

Шўх нозларинг иффор насимли
Гул юзларинг бунча ёқимли,
Бол сўзларинг ғунча тотимли —
Дилдор бўлиб келганинг яхши.

Эй фасли гул, фасли мастона,
Эртаклардан келган афсона
Малаксиймо, қадди Руҳшона —
Зуннор бўлиб келганинг яхши.

Таърифингга қўшмадим пардоз,
Қадамингга қуёш пойандоз.
Сен мангу ишқ, туғёндаги соз —
Баҳор бўлиб келганинг яхши.

Нуруллоҳ ДОСТОН

Ўқинг, амал қилинг: ўзингизга фойда

ТАБИАТНИНГ ЭНГ БЕБАҲО АСАРИ

«Бошингни совуқ, оёғингни иссиқ тут, шунда сен энг зўр табибни ҳам қашшоқ қила оласан».

***

Қўл ювиб юрсанг, нима ейишингни биласан,
Тил тийиб юрсанг, нима дейишингни биласан.

Алишер Навоий

***

Шарқ элининг донишманди, ахлоқ илмининг отаси Луқмони Ҳаким айтади:

— Барча юкни кўтардим, аммо бурчдан оғирроқ юкни кўрмадим. Барча лаззатни тотиб кўрдим, аммо саломатликдан чучукроқ лаззатни тотмадим. Энг ширин лаззат — сиҳат-саломатликда эканини англадим.

***

Бир табиб ёнига келиб, бир инсон
Демиш: қорним қур-қур қилади чунон,
Ҳазм бўлмайди ҳеч еган овқатим.
Деди: ҳазм қилиб, сўнг е-да нодон.

Абдуқодир Бедил

***

Ит ва эшак ҳайвон бўлишига қарамай, касал бўлиб қолишса тузалгунларича ҳеч нарса емайди, овқатга эътибор ҳам қилмайди. Аммо шундай одамлар борки, касал бўлиб қолишгач, шифокор зарар келтирувчи овқатдан ўзни тийишни тавсия қилсада, барибир еяверадилар. Аввал ялиниб ейдилар, сўнг дўқ қилишга ҳам ўтилади, ҳеч нарса чиқмаса, ҳеч кимга кўрсатмай хилватда ейдилар.

«Жовидони хирад»дан

Бу йилги баҳор кечиккандай кўринади. Шунга қарамай, кўча-кўйда бош кийимсиз ёки бўлмаса, енгил кийиниб олган ёш-яланграрни кўплаб учратиш мумкин. Нима бу, чиниққанлик белгисими ёки...

«Тани соғлик шундай махфий давлатки, қадрини ундан айрилган кишилargина билади» дейилади араб ҳикматларида.

Шифокорнинг вазифаси даволашдан кўра касалликларнинг олдини олиш, кишини ўз соғлиғини асрашга ўргатишдан иборат. Бизнинг ҳам заҳматкаш касб эгаларига ёрдам бергимиз келди. Бугунги саҳифамизда донишмандларнинг сиҳат-саломатлик ҳақидаги қимматли фикрларини эътиборингизга ҳавола этишни ният қилдик. Бу ҳикматлар зора сизнинг ўз соғлиғингиз ҳақида қайғуришингизга туртки бўлса.

***

«Мушук текинга офтобга чиқмайди» деб бежиз айтишмайди. Ҳақиқатан ҳам мушукнинг офтобда исинишида ҳикмат бор экан. Тарихий манбаларда келтирилишича, кунларнинг бирида даниялик шифокор Нильс Финзен қўшнисининг томида — мўрининг ёнида исиниб ётган мушукнинг хатти-ҳаракатини кузатди. Мушук мўри сояси тушиши билан ўрнидан туриб, яна офтоб тушадиган жойга ётиб оларди. Финзен мушукнинг бу ҳаракатини кўриб, қуёш нурининг тирик организмга таъсирини ўрганишга киришди ва ундан кишиларни даволашда фойдаланди. Нильс Финзен бу ғояни муваффақиятли амалга оширганлиги учун 1903 йили Нобел мукофотига сазовор бўлди.

Баъзан, ўз соғлиғининг қадрини билмай, уни ичиш ва чекиш каби иллатларга бой бераётганларни кўриб: тавба, бу одамнинг ҳатто мушукчалик ҳам ақли йўқмикин, — деб ўйлаб қоласан киши.

***

1738 йили машҳур голланд ҳакими Герман Бурхаве вафот этгач, унинг муҳрланган буюмлари орасидан «Табобат» деб номланган қалин китоб топилди. Бу китоб ким ошди савдоси билан олтин ҳисобида 10 минг долларга сотилди. Муҳр бузилиб, китоб очилганида унинг саҳифаларига ҳеч нима ёзилмаганлиги маълум бўлди. Фақат илк варақдагина шундай сўзлар ёзилган экан:

Афлотундан сўрадилар:

— Денгизда жуда кўп саёҳат қилдинг, шу саёҳатингда кўрган энг ажойиб нарсани бизга сўзла.

Афлотун деди:

— Энг ажойиби шуки, ниҳоят соҳилга соғ-саломат чиқдим.

***

Киши учун саломатлик керак, молдунё эса топилади. Қушга ҳаёт керак, дон эса топилади. Инсон тирик бўлса, унинг тилаги равшандир, жон ва бош омон бўлса, орзу яқиндир.

Абу Наср Форобий

***

Айтишларича, Ахжож табиблардан илтимос қилиб, деди:

— Менга саломатлик учун зарур бўладиган нарсалардан айтсангиз, токи табиб ва дориларга ишим тушмасин.

Табиблар унга қуйидагича жавоб бердилар:

— Бирор касалингиз бўлмаса яна ҳам яхшироқ бўлай деб беҳуда дори ичманг, пишиб етилмаган мевалардан еманг, овқатни майдалаб чайнашга уринингг, нимаики ёқса ўшандан тановул қилинг, овқатдан сўнг совуқ сув ичманг, қорнингиз тўқ бўлса устигаустак овқат еманг, кундузи овқат егандан кейин ухламанг, кечаси еганда эса, дарров ётиб олмай, бир оз у ёқдан бу ёққа юринг.

Билингки, тўрт нарса кишининг баданини семиртириб, кучли қилади: гўштни кўп ейиш, чиройли нарсаларга тикилиш, чўмилиш ва саёҳат қилиш.

Уч нарса кўз нурини оширади: ухлаш олдидан кўзга сурма тортиш, сабзазорларга тикилиш, покиза либос кийиш.

Уч нарса кўз нурини камайтиради: душманни кўриш, хунук нарсаларга, нурга тикилиш.

Тўрт нарса кишини оздиради: шаҳватга эрк бериш, ортиқча ғам тортиш, эрталаб кўп сув ичиш, шўр ва аччиқ нарсани ейиш.

Абдулҳақ ибн Сайфиддин ал-Қодир ад-Деҳлавий

***

Донодан сўрадилар:

— Инсон учун ҳаётда энг қимматли ва энг муҳим нарса нима, бойликми ёки шон-шуҳратми?

— На бойлик ва на шуҳрат инсонни бахтли қила олади. Касалманд шоҳдан соғлом гадо бахтлидир.

А.Шопенгауэр

***

Ўзини очкўзлик ва бузуқликдан сақлай билган киши энг мард одамдир.

Арастудан:

— Сизнинг бошқалардан фарқингиз нима? — деб сўрабдилар.

— Баъзи кишилар фақат овқат ейиш учун яшайдилар, мен эса яшаш учун овқат ейман, — дебди у.

***

Шоҳ Баҳром мадрасадан қайтаётганида сарой олдида ўтирган бир чолга рўпара келибди. Қария ниҳоятда юпун кийинган, чопонининг астар-авраси ағдарилиб кетган, кўринишидан хастага ўхшарди.

— Ассалому алайкум, ота, — дебди Баҳром бир танга узатиб. — Бетоб кўринасиз, юринг мен билан, ҳакимга кўрсатай.

Чол кўзига ёш олибди, қўлини очиб, узоқ дуо қилибди:

— Хайр-эҳсонинг мушкулимни осон қилмаса ҳам, ширин сўзинг кўнглимни тоғдек кўтариб юборди, ўғлим, — дебди у чеҳраси очилиб.

Донолар бисотидан

***

Ўтириб ишласанг, туриб дам ол. Ўз олдингга улуғ бир мақсад қўйган бўлсанг, бу йўлдаги машаққатни дам олиш деб бил.

Эрон мақоли

Агар соғлиғингда югурмасанг, касаллигингда югурасан.

Гораций

Бир ишёқмас бемор бўлиб, ётиб қолибди. Табиб келганда уни боласи елпиб ўтирган экан. Шунда табиб:

— Ўзини ўзи елписин, шояд мушаклар ҳаракатга келиб, қонлар юришиб кетса, — дебди.

Зол-Зар

Беш хил аёллар учун азият чекса арзийди: олижаноб, покиза ва гўзаллар учун;

ақлли, қаноатли, иффатли, вафолилар учун;

бутун ҳаракатларини ўйлаб қиладиган, эрининг борида ҳам, йўғида ҳам ҳурматлаб ўзини ва номусини сақлаганлар учун;

яхши ва ёмон кунларда фидокор бўлишни ўзларига шиор қилиб олганлар учун;

юзидан кулги аримайдиган, тили ширин, қўли баракали, қадами қутлуғ бўлганлар учун.

«Калила ва Димна»дан.

Назира БОЙМУРОДОВА тайёрлади

Футбол

Ва ниҳоят, орзиқиб кутилган футбол бўйича XXI Ўзбекистон миллий чемпионати бошланди.

Чемпионат старт олди

Биринчи учрашув Олмалиқ шаҳрида кечди. Унда «Олмалиқ» ва «Нефтчи» жамоалари муроса кўчасини танлашди: 0-0.

Самарқанд шаҳрида ўтказилган маҳаллий «Динамо» ва Қаршининг «Насаф» клублари ўртасидаги учрашувда эса «аждарлар» Жаҳонгир Жиямуродов (18-дақиқа, пеналти), Носир Отақўзиев (76-дақиқа) томонидан киритилган голлар эвазига ғалаба қозонди.

«Бухоро» ўз уйида «Пахтакор»ни қабул қилиб, мағлубият аламини тортди. Учрашувдаги ягона голга «шерлар»нинг черногориялик легионери Санибал Ораховац (24-дақиқа) муаллифлик қилди.

«ЖАР» стадионида ўтказилган «Бунёдкор» ва «Машъал» клублари ўртасидаги баҳсда мезбонлар Артём Филипосяннинг қўшиб берилган дақиқада киритган голи эвазига ғалабага эришди.

Турнир жадвалида ҳозирча «Насаф» карвонбошилик қилмоқда.

Шахмат

Пойтахтимизда биринчи ўзбек гроссмейстери Георгий Аъзамов хотирасига бағишланган «Тошкент опен» VI халқаро шахмат турнири ниҳоясига етди.

Қуруқ қолмадик

Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, юртимиз шахмат федерацияси ҳамда «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси томонидан ташкил этилган мусобақада юртимиз вакилларидан ташқари Россия, АҚШ, Беларус, Молдова, Озарбойжон, Украина, Исроил, Грузия, Индонезия, Шри-Ланка, Туркманистон, Тожикистон, Қозоғистон каби давлатлардан ташриф буюрган шахматчилар ғолиблик учун дона суришди.

Швейцария усулида тўққиз турдан иборат бўлган мусобақада россиялик Максим Туров биринчи, грузиялик Михаил Мчедишвили иккинчи, ҳамюртимиз Антон Филиппов учинчи ўринни эгаллади.

Хотин-қизлар ўртасида энг кўп очко жамғарган Нафиса Мўминова ҳамда фахрийлар ўртасида Владимир Егинга махсус совринлар топширилди.

Дзюдо

Пойтахтимиздаги «ЖАР» спорт-соғломлаштириш мажмуасида дзюдо бўйича мамлакат чемпионати ўз якунига етди.

Йўлланма тикилганда

Тошкент шаҳри, Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоятлардан ташриф буюрган 536 нафар полвон ғолиблик учун татамига чиқди. Мусобақа апрел ойида юртимизда ташкил этиладиган Осиё чемпионатига йўлланма тақдим этиши боис ҳам қизғин кечди.

Бухоролик Ҳамид Мўминов (66 кг.гача), самарқандлик Арсен Бабаян (73кг.гача), хоразмлик Диёр Ўразбоев (60 кг.гача) каби полвонлар ҳам ўз вазн тоифаларида тенгсиз эканликларини исботладилар.

Пойтахт вакили Шуҳрат Арслонов (81 кг.) финалда самарқандлик Мўмин Набиевни мағлубиятга учратган бўлса, бухоролик полвон Эркин Дониёров 91 кг.да барча рақиблари курагини ерга теккизди. Тошкент шаҳри шарафини ҳимоя қилган Сойиб Қурбонов (100 кг.ча) сўнгги баҳсда сурхондарёлик Ҳамиджон Убайдуллаевни мағлубиятга учратиб, чемпионликка эришди. 100 кг.дан ортиқ вазнда татамига чиққан Ўткир Саломов хоразмлик полвон Болтабой Болтабоев устидан финалда ғалаба қозониб, ғолиблик нашидасини сурди.

Мутлақ вазн тоифаси беллашувларида эса тажрибали полвон Шерали Жўраев (Тошкент шаҳри)га тенг келадигани топилмади.

Аёллар ўртасида Нодира Гулова (Самарқанд, 48 кг.гача), Дилдора Убайдуллаева (Андижон, 52 кг.гача), Шоира Машарипова (Тошкент шаҳри, 57 кг.гача) ҳамда Роза Дуктарбаева (мутлақ вазн) олтин медални қўлга киритдилар.

Кураш

Пойтахтимизда жойлашган «ЖАР» спорт-соғломлаштириш мажмуасида дзюдо бўйича мамлакат чемпионати якунига етди.

Бели бақувватлар

Наманган вилоятида бел олиш кураши бўйича 1996-97 йилларда таваллуд топган ўғил болалар ва қизлар ўртасида Ўзбекистон чемпионати ўтказилди.

Мусобақада мезбонлардан ташқари Фарғона, Қашқадарё, Самарқанд, Тошкент, Сурхондарё, Навоий, Сирдарё вилоятлари ҳамда Тошкент шаҳридан келган жами 339 нафар (108 нафари қизлар) ғолиблик учун гиламда чиқди.

Ўғил болалар ўртасида Шокир Мардонов (Тошкент шаҳри, 35 кг.), Аҳмадали Тожибоев (Наманган, 60 кг.), Азамат Ҳолиқов (Навоий, 77 кг.), Раҳмонберди Эшпўлатов (Тошкент шаҳри, +77 кг.) ҳамда фарғоналик Ҳусниддин Ваҳобов (38 кг.), Омад Қаҳрамонов (42 кг.), Темур Сулаймонов (46 кг.), Муҳаммадмустафо Раимов (50 кг.), Жаҳонгир Мамажонов (55 кг.), Қаҳрамон Бойдадаев (71 кг.), Улуғбек Худойберганов (65 кг.), Алишер Ҳотамов (мутлақ вазн) ўз вазн тоифаларида барчадан кучли эканликларини исботлашди.

Ўсмир қизлар ўртасида наманганлик Маҳлиё Йўлдошева (33 кг.), Мунира Каримова (40 кг.), Матлуба Ҳайдарова (48 кг.), Мухлиса Абдумаликова (52 кг.), Шаҳноза Аҳмаджонова (57 кг.), Нилуфар Мирзаева (мутлақ вазн) олтин медални қўлга киритган бўлса, қолган вазн тоифаларида Мухлиса Қамбарова (Навоий, 36 кг.), Гулсанам Акмалжонова (Фарғона, 44 кг.), Ҳаётхон Жўрабоева (Фарғона, +63 кг.) шоҳсупанинг энг юқорисидан жой эгаллади.

Адҳам АРСЛОНОВ, «Ishonch» мухбири

Касаба уюшма спорти

Зукколар беллашуви

Қарши шаҳар тиббиёт бирлашмаси бирлашган касаба уюшма қўмитаси томонидан Мустаҳкам оила йилига бағишланиб, хотин-қизлар ўртасида шахмат ва шашка бўйича мусобақа ташкил этилди.

Пешқадамлик учун бирлашма тасарруфидаги 13 та даволаш профилактика муассасаларида ўтган дастлабки босқич ғолиблари дона суришди.

Шашкачилар баҳсида кўп тармоқли марказий поликлиника врачи Зулфия Тўхтаева ғолиб чиққан бўлса, 2-сонли болалар шифохонаси ҳамшираси Сурайё Шониёзова иккинчи, шаҳар тиббиёт бирлашмаси вакили Сайёра Абраева учинчи ўриндан жой олди.

Қизиқарли ўтган шахмат мусобақасида 3-сонли катталар поликлиникаси ҳамшираси Марҳабо Рустамова биринчи, шаҳар тиббиёт бирлашмасидан Махфират Хушвақтова иккинчи, кўп тармоқли марказий поликлиника ходимаси Дилфуза Тиловова учинчи поғонани банд этди.

Суюн ТОШАТОВ, Қарши шаҳар тиббиёт бирлашмаси бирлашган касаба уюшма қўмитаси раиси

Давлат муассасаслари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Хоразм вилоят кенгаши жамоаси вилоят кенгаши бош ҳисобчиси Раъно Бобожоновага онаси

РАЖАББИБИ аянинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

O'KUF FTUU

Muassis:
O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi

Bosh muharrir:
Abduxoliq Abdurazzoqov

Tahrir hay'ati:
Normamat ALLAYOROV,
Muhammad Ali AHMEDOV,
Oksana BELAUSOVA,
Dovud MADIYEV
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Baxtiyor MAHMADALIYEV,
Sog'indiq NIYETULLAYEV,
Eson RAJABOV,
To'lqin TESHABOYEV,
Jahongir SHAROFBOYEV
(Mas'ul kotib)

Bo'limlar:
Kasaba uyushmalari hayoti 256-87-63
Huquq va xalqaro hayot 256-03-90
Ijtimoiy-iqtisodiy siyosat 256-87-74
Milliy-ma'naviy qadriyatlar va sport 256-82-79
Xatlar va muxbirlar bilan ishlash 256-85-43
Reklama va e'lonlar 256-87-73

Viloyatdagi muxbirlar:
Andijon + 99897 465 05 68;
Buxoro + 99893 653 50 81;
Jizzax + 99872 360 00 10;
Navoiy + 99894 226 28 84;
Namangan + 99897 491 79 28;
Samarqand + 99866 708 70 12;
Surxondaryo + 99897 458 05 07;
Farg'ona + 99873 221 93 19;
Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm + 99862 562 56 75;
Qashqadaryo + 99897 414 30 78

Manzilimiz:
100165, Toshkent shahri, «Buxoro» ko'chasi, 24-uy
E-mail: ishonch2012@gmail.com

Nashr ko'rsatkichi:
133

Navbatchi muharrir:
N. Rafiqov

Navbatchi:
U. Ibodinov

Musahhih:
S. Shodiyeva

Gazeta «Ishonch»ning kompyuter markazida terildi va sahifalandi.
Sahifalovchi:
H. Abdujalilov

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi. Korxona manzili: «Buyuk Turon» ko'chasi, 41-uy.

Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi. Sotuvda erkin narxda.

«Ishonch»dan olingan ma'lumotlarda manba sifatida gazeta nomi ko'rsatilishi shart. Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

(h) - Tijorat materiallari

2007 yil 11 yanvarda O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0116-raqam bilan ro'yxatga olingan.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi 4 bosma taboq.

Bosishga topshirish vaqti - 00. 20
Topshirildi - 01.40

Buyurtma Г — 311

23549 nusxada bosildi

1 2 3 4 5